

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Společné motivy domu, duchů a postav žen v románech *Dům se sedmi štíty*, *Sto roků
samoty* a *Dům duchů*

Vedoucí práce: PhDr. Josef Prokop, Ph.D.

Autor práce: Berenika Šafaříková

Studijní obor: Španělský jazyk a literatura

Ročník: 1.

2024

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

České Budějovice 24. 4. 2024

.....

Berenika Šafaříková

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu PhDr. Josefu Prokopovi Ph.D., za podporu, připomínky, rady a čas, který mi věnoval.

Anotace

Předložená bakalářská práce se zaměřuje na díla autorů Gabriela G. Márqueze a Isabel Allendové. Sledujeme zejména jakými motivy se nechali inspirovat u amerického autora 19. století Nathaniela Hawthorna. Ve své práci se soustředím na společné motivy, které se opakují ve všech třech sledovaných dílech *Cien años de soledad*, *La casa de los espíritus* a v původním románu *The house of the seven gables*. Společné motivy budou představeny a popsány pomocí ukázek v jednotlivých kapitolách. Pokusíme se ukázat do jaké míry dal N. Hawthorne latinskoamerickým autorům tvůrčí podněty. Na konci každé kapitoly přinášíme shrnutí, které ze dvou děl se více přibližuje prvotnímu dílu americké literatury.

KLÍČOVÁ SLOVA: Gabriel García Márquez, Isabel Allendová, Nathaniel Hawthorne, duchové, dům, ženy, magický realismus

Annotation

The present bachelor thesis focuses on the works of Gabriel G. Márquez and Isabel Allende. Specifically, we look at the themes that inspired the 19th century American writer Nathaniel Hawthorne. In my work, I focus on common motifs that recur in all three works examined: *Cien años de soledad*, *La casa de los espíritus*, and the original novel *The house of the seven gables*. The common motifs will be introduced and described through excerpts in each chapter. An attempt will be made to show the extent to which N. Hawthorne gave creative impulses to Latin American authors. At the end of each chapter, a summary will be given as to which of the two works more closely resembles the primary work of American literature.

KEY WORDS: Gabriel García Márquez, Isabel Allende, Nathaniel Hawthorne, ghosts, house, women, magical realism

Obsah

1.	Metodologický úvod	8
2.	“Boom”, “post-boom” a magický realismus	9
3.	Gabriel García Márquez a jeho literární dílo	10
3.1.	G. G. Márquez	10
4.	Isabel Allendová a její literární dílo	11
4.1.	I. Allendová	11
5.	Nathaniel Hawthorne a jeho literární dílo	13
5.1.	N. Hawthorne	13
6.	Hlavní motivy v románech <i>Cien años de soledad</i> a <i>La casa de los espíritus</i> podle románu <i>The house of the seven gables</i>	14
6.1.	motiv duchů	14
6.1.1.	DUCHOVÉ v díle <i>The house of the seven gables</i>	14
6.1.2.	DUCHOVÉ v díle <i>Cien años de soledad</i>	18
6.1.3.	DUCHOVÉ v díle <i>La casa de los espíritus</i>	21
6.2.	motiv domu	25
6.2.1.	DŮM v díle <i>The house of the seven gables</i>	25
6.2.2.	DŮM v díle <i>Cien años de soledad</i>	29
6.2.3.	DŮM v díle <i>La casa de los espíritus</i>	31
6.3.	motiv hlavních ženských hrdinek	34
6.3.1.	ŽENY v díle <i>The house of the seven gables</i>	34
6.3.2.	ŽENY v díle <i>Cien años de soledad</i>	39
6.3.3.	ŽENY v díle <i>La casa de los espíritus</i>	53

7.	Závěrečné shrnutí	65
8.	Resumen	69
9.	Bibliografie	71

1. Metodologický úvod

Při čtení románů *Cien años de soledad* a *La casa de los espíritus* neušlo naší pozornosti, že jsou si blízké skrze podobná opakující se témata jako jsou duchové, hlavní ženské hrdinky a role domu. Díky úspěšnému bádání jsme u autora Gabriela G. Márqueze narazili na informaci, že se nechal velmi inspirovat americkým autorem Nathanielem Hawthornem. Na základě analýzy opakujících se společných námětů budeme každé téma komentovat a v závěru každé kapitoly shrneme, do jaké míry se latinští autoři inspirovali americkým velikánem a jeho dílem *The house of the seven gables*. Sledujeme také kdo se mu ve své práci nejvíc přibližuje.

Než začneme se samotnou analýzou námětů z románů, zabýváme se v práci i životem autora Gabriela G. Márqueze a jeho literární tvorbou. Sledujeme v jakém období autor psal, ke kterému autorovi vzhlížel a čím ho ovlivnil. Pro lepší porozumění a orientaci v románu, který je vrcholným dílem magického realismu, jsme se krátce věnovali i tomuto literárnímu směru. Zajímá nás i autorka Isabel Allendová, její literární tvorba a ve kterém období psala ona.

Postup, který jsme při analýze těchto třech literárních děl zvolili, byl následující: při čtení románů jsme si zapisovali náměty, které byly ve všech dílech klíčové - duchové, hlavní ženské protagonistky a role domu. Každému námětu budeme věnovat jednu obsáhlou kapitolu. Postupně budeme popisovat a komentovat pomocí ukázek z románu jakou roli duchové, dům a hrdinky v daném díle mají. Závěrem upozorníme, které ze dvou latinských děl se nejvíce přibližuje původnímu americkému dílu autora Hawthorna.

Myšlenka na takové téma, jako je porovnávání podobných literárních děl nás napadla už při čtení *Cien años de soledad*. Nabízely se otázky, kdo mohl Márqueze výrazně ovlivnit nebo kde tenhle světově uznávaný autor našel inspiraci k vytvoření takového velkého románu. Následně nás zaujala i spisovatelka Isabel Allendová, která jde v Márquezových stopách. I ona našla svojí inspiraci k napsání *La casa de los espíritus*. Samozřejmě každý tvůrčí proces má svůj počátek. Proto jsme si museli najít původní

stěžejní román *The house of the seven gables*,¹ podle kterého budeme dva další romány porovnávat a komentovat, který se k němu blíží více.

Pracujeme zejména s pátým vydáním románu *Cien años de soledad* ve španělském originále,² dále využíváme sedmé vydání českého překladu od Vladimíra Medka.

Následně pracujeme se sedmým vydáním *La casa de los espíritus* ve španělském originále,³ k němuž užíváme i první vydání českého překladu od Hany Posseltové-Ledererové.

2. “Boom”, “post-boom” a magický realismus

V polovině šedesátých let v latinskoamerické literatuře dochází k “novému” pojetí literatury. Přichází nové romány, dochází k přehodnocování jiných děl, které byly opomenuty nebo čteny v jiném kontextu. Nejedná se pouze o znovuobjevení či objevení autorů, ale i o změny společenské a kulturní. Vzniká nová vrstva čtenářů po celém světě.

“Boom” je termín označující tuto velkou změnu ohledně poptávky. Jedná se o zlom, který navždy změnil latinskoamerickou literaturu. Nemůžeme říct, že před “boomem” nebyli ostatní autoři produktivní. Mezi hlavní představitele tohoto období před “boomem” patří autoři Miguel Á. Asturias nebo Alejo Carpentier. S “boomem” jsou spojení spisovatelé Gabriel G. Márquez, Mario Vargas Llosa, Carlos Fuentes, Julio Cortázar, Juan Carlos Onetti a další.⁴

V osmdesátých letech, kdy spisovatelka Isabel Allendová vydala svůj první román *La casa de los espíritus*, započalo období, které se jmenuje “post-boom”. Označuje literaturu, která následuje po “boomu”. Zatímco autoři “boomu” měli většinou mužské

¹ Hawthorne, N. (1983). *La casa de los siete tejados*. Edición de Catalina Montes. Madrid: Cátedra.

² García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien Años De Soledad*. [Madrid] : [México, D.F.] : Alfaguara : Real Academia Española ; Asociación de Academias de la Lengua Española. La edición quinta.

³ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus*. Debolsillo. La edición séptima.

⁴ Oviedo, José Miguel. (2012). “Historia De La Literatura Hispanoamericana”. Alianza Editorial., s. 300.

zastoupení a věnovali se tématům jako jsou kosmopolitismus, technicismus nebo revolucionářství. “Post-boom” se může brát jako opak - začínají psát a prosazovat se více i autoři opačného pohlaví, kteří objevují nové náměty. Autoři a autorky “post-boomu” se vrátili skoro až k realismu, ale tentokrát s použitím stručného a jednoduchého jazyka popisující především nějaké historické události, které zasahují do hlavního děje. Autor zde figuruje jako pozorující vypravěč a interpret reality. Dalším autorem “post-boomu” je například Mario Benedetti nebo autorka Laura Esquivel.⁵

Pojem *magický realismus* byl popsán v článku Ángela Florese v roce 1955, avšak původně v Německu označil kritik Franz Roh tímto jménem určitý typ umění.⁶ Magický realismus má tu schopnost přetransformovat každodenní, obvyklé věci do věcí nadpřirozených a velkolepých.⁷

3. Gabriel García Márquez a jeho literární dílo

3.1. G. G. Márquez

Gabriel García Márquez je první kolumbijský autor a zároveň patří mezi latinskoamerické autory, kteří získali Nobelovu cenu za literaturu. Mezi oceňované autory patří dále básnířka Gabriela Mistral, Miguel A. Asturias či básník Pablo Neruda.⁸

Román *Cien años de soledad* je také zajímavý tím, že představuje časovou smyčku. Vše začíná založením vesnice Macondo, což se děje stejně jako v Bibli kapitola *Genesis* a končí *Apokalypsou*, v románu zničením vesnice Macondo.⁹

⁵ Shaw, L. Donald (2008) *Nueva narrativa hispanoamericana. Boom. Posboom. Posmodernismo*. Cátedra. Madrid, novena edición, s. 260.

⁶ “Franz Roh.” *Wikipedia*, Wikimedia Foundation, 6 Feb. 2024, en.wikipedia.org/wiki/Franz_Roh.

⁷ Hart, Stephen. (1982) “Magical realism in Gabriel García Márquez’s *Cien años de soledad*.” *INTI: Revista de Literatura Hispánica*, no. 16/17, s. 37.

⁸ Maurya, Vibha. (1983) “Gabriel García Márquez”. *Social Scientist*, vol. 11, no. 1, s. 53.

⁹ Vásquez Cantillo, Andrés. (2018). “Una mirada a la identidad latinoamericana a través del mito y la historia en *Cien años de soledad*”, *Revista Unicolombo Adelante – Ahead*, ISSN: 2215-7999 - Vol. 7, s. 65.

Inspirací pro Gabriela G. Márqueze se stal americký autor Nathaniel Hawthorne¹⁰. Nebylo to jeho nejznámější dílo *The scarlet letter*, ale méně známé dílo *The house of the seven gables*, které poznamenalo jeho budoucí tvorbu.¹¹ Oba dva romány mají podobná témata, která se týkají domu, duchů či rodiny a vztahů mezi jednotlivými členy. Dům figuruje jako samostatná hlavní postava, která udává směr životu rodiny a dějí se v něm veškeré události.¹²

Autorova další známá díla jsou *Crónica de una muerte anunciada*, *El amor en los tiempos del cólera* či *El coronel no tiene quien le escriba*. Témata, kterými se Márquez často ve svých dílech zabývá, jsou smrt, časové roviny, které vzájemně splývají, zklamání v lásce, ztráta iluzí a lidská představitost. Zejména se věnoval magickému realismu, který se objevuje téměř ve všech jeho dílech.

Do češtiny dílo *Cien años de soledad* přeložil Vladimír Medek v roce 1971 a od té doby vyšlo již jedenáct vydání.¹³ Doslov ke druhému vydání napsala Hedvika Vydrová. Hispanisté zabývající se magickým realismem a autory “boomu” jsou Josef Forbelský, Eduard Hodoušek, Anna Housková či Blanka Stárková.

4. Isabel Allendová a její literární dílo

4.1. I. Allendová

Isabel Allendová je jedna z hlavních představitelk “post-boom” generace, která je momentálně velice populární i ve Spojených státech, kde momentálně žije. Autorku Allendovou nemůžeme zařadit ani přesně specifikovat, protože je svým způsobem velice unikátní. Stala se sociokulturním fenoménem, za který může několik okolností -

¹⁰ García, Márquez, Gabriel. (2002). *Vivir Para Contarla*. Debolsillo., s. 330.

¹¹ García, Márquez, Gabriel. (2002). *Vivir Para Contarla*. Debolsillo., s. 330.

¹² Cabello Pino, Manuel. (2013). “Casas, fantasmas, vientos, culpas... relaciones intertextuales entre *The House Of The Seven Gables* de Hawthorne y *Cien Años de Soledad* de García Márquez”. *Lingüística y literatura*, ISSN: 0120-5587, no. 64, s. 139.

¹³ García Márquez, Gabriel. (2006). *Sto roků samoty*, přeložil Vladimír Medek. Sedmé vydání. Praha: Euromedia Group.

to, že je příbuznou Salvadora Allendeho, který byl jejím strýcem a jehož vládu ukončil chilský převrat. Nadále Allendová pomohla k vzestupu ženské literatury a osvojila si téma magického realismu.¹⁴

Je nutné podotknout, že její dílo *La casa de los espíritus* by zřejmě neexistovalo bez Márquezova díla *Cien años de soledad*.¹⁵ Snad můžeme říci, že se jedná o dominový efekt, kdy jedno dílo ovlivní napsání jiného díla.

Dalšími autorčinými romány jsou *Eva Luna*, *Hija de la fortuna* nebo *La isla bajo el mar*. Isabel Allende podobně jako Gabriel G. Márquez používá motivy lásky a složitých vztahů v rodině. I ona často zpracovává témata času, kdy minulost ovlivňuje přítomnost. Nadále do svých děl integruje politická témata, kdy se konkrétní politické situace v Chile v jejích románech objeví a jsou součástí jejích příběhů. V tom se odlišuje od svého předchůdce Gabriela G. Márqueze, který popisoval pouze svět magický a některá politická témata nebo sociální problémy pouze nastínil nebo okrajově popsal. Nadále se od Márqueze inspirovala k zajímavé formě vyprávění - střídání er- a -ich-formy. To někdy působí, že je příběh napsán jako záznam z deníků či dopisů, prolíná se více časových linií, nebo se čtenář může zarazit počtem postav, kdo a jakým způsobem část příběhu vypráví.

Do češtiny dílo *La Casa de los espíritus* přeložila Hana Posseltová-Ledererová v roce 1990 a od té doby vyšla jen další dvě vydání.¹⁶

¹⁴ Oviedo, José Miguel. (2012). "Historia De La Literatura Hispanoamericana". Alianza Editorial., s. 394.

¹⁵ Oviedo, José Miguel. (2012). "Historia De La Literatura Hispanoamericana". Alianza Editorial., s. 395.

¹⁶ Allende, Isabel. (1990). *Dům duchů*, přeložila Hana Posseltová-Ledererová. První vydání.

5. Nathaniel Hawthorne a jeho literární dílo

5.1. N. Hawthorne

Nathaniel Hawthorne je americký autor, jeden z nejdůležitějších z 19. století píšící v období tzv. Americká renesance. To je éra americké literatury, která začíná ve třicátých letech 18. století a končí až v době Americké občanské války v roce 1865. Autoři většinou pochází z Nové Anglie a zabývají se spíše kulturními či náboženskými změnami v zemi.¹⁷

Autorova nejznámější díla jsou *The scarlet letter*, *The house of the seven gables* a *The marble faun*. Témata, kterými se autor často zabývá, jsou pocity viny a jak s ní vypořádávají a učí s ní žít. Dále jsou to náměty týkající se proměny role mužů a žen. Jedná se o předsudky společnosti nebo určité komunity.

Cabello Pino tvrdí, že právě Hawthorne inspiroval kolumbijského spisovatele Gabriela G. Márqueze k napsání *Cien años de soledad* a toto dílo podnítilo Isabel Allendovou k psaní *La casa de los espíritus*. Jak už bylo zmíněno v naší práci, hlavními tématy románu *The house of the seven gables* jsou duchové, dům, kletba, která pronásleduje členy rodiny po generace. Celá kniha se nese v duchu rodinné ságy s trochou nadpřirozena.¹⁸

Pro Hawthorna je také typickým znakem to, že má ve svých dílech často hlavní ženské hrdinky, které bojují o své místo ve světě.¹⁹ Nebyl však prvním, kdo začal s psaním silných ženských postav. Už v literatuře 18. století se začaly objevovat romány *Pamela* od Samuela Richardsona nebo *Moll Flandersová* Daniela Defoa.²⁰

¹⁷ Britannica, The Editors of Encyclopaedia. (2022.) "American Renaissance". Encyclopedia Britannica.

¹⁸ Cabello Pino, Manuel. (2013). "Casas, fantasmas, vientos, culpas... relaciones intertextuales entre *The House Of The Seven Gables* de Hawthorne y *Cien Años de Soledad* de García Márquez". *Lingüística y literatura*, ISSN: 0120-5587, no. 64, s. 139-159.

¹⁹ Baym, Nina. "The Heroine of 'The House of the Seven Gables'; Or, Who Killed Jaffrey Pyncheon?" *The New England Quarterly*, vol. 77, no. 4, 2004, s. 607.

²⁰ "The 18th Century." *Encyclopædia Britannica*, Encyclopædia Britannica, inc., www.britannica.com/art/English-literature/The-18th-century.

Do češtiny první vydání přeložil Antonín Klášterský už v roce 1914. Další dvě vydání přeložili Květa Marysková a Zdeněk Vančura.²¹

6. Hlavní motivy v románech *Cien años de soledad* a *La casa de los espíritus* podle románu *The house of the seven gables*

6.1. motiv **duchů**

Jedním z hlavních motivů všech třech románů jsou **duchové**. Jak dále uvidíme, duchové se vyskytují ve všech zmíněných románech a mají výraznou úlohu, ta je však v každém románu jiná. Podívejme se tedy nejprve na jednotlivé realizace motivu ducha v našich třech zmíněných románech.

6.1.1. DUCHOVÉ v díle *The house of the seven gables*

Začneme s analýzou motivu duchů v původním stěžejním díle *The house of the seven gables* od Nathaniela Hawthorna.

Dílo *The house of the seven gables* nám hned v první ukázce signalizuje, že role duchů zde bude taková, že mají strašit členy rodiny Pyncheonů. Došlo totiž ke střetu dvou rodin, čarodějnických Maulů a puritánských Pyncheonů. Pyncheonové se neprávem zmocnili pozemku Maulů. Maulové jim to nikdy neodpustili a seslali na jejich rodinu kletbu. Pohřbený čaroděj Maule dostává jakési právo na to, aby mohl strašit.

*“Su casa incluiría entre sus paredes la cabaña del brujo muerto y enterrado, dando a su espíritu como una especie de derecho a rondar por las habitaciones en que los futuros novios conducirían a sus desposadas y donde nacerían los hijos de la sangre de los Pyncheon.”*²²

Nadále se už seznamujeme s hlavními postavami. První ukázka nám sloužila jako demonstrace toho, jakou roli zde duchové budou mít. V další ukázce se už seznamujeme

²¹ Hawthorne, Nathaniel (1955). *Dům se sedmi štíty*, přeložili Květa Marysková a Zdeněk Vančura. Druhé vydání.

²² Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados*. Debolsillo. s. 9-10.

s hlavními postavami. Mladá pracovitá Phoebe, neteř hlavní hrdinky Hepzibah, se pomalu v domě zabydluje. Autor zde popisuje, že v bývalém temném pokoji nebydlel nikdo jiný než pavouci, myši a přízraci. Jako by to bylo něco obvyklého, že tam bydlí duchové. Autor se k nim chová jako k normálně žijícím lidem, které ale nikdo nevidí. Nadále nám Hawthorne v příběhu naznačuje mimořádné schopnosti zejména mrtvých.

“Era menester no poca cantidad de aquel don hogareño para hacer habitable la triste y vasta estancia de Phoebe, deshabitada desde tan largos años — excepto por ratas, arañas, ratones y fantasmas—, que aparecía cubierta de esa capa de desolación con que el tiempo borra toda huella de las horas felices. Es imposible seguir a Phoebe en su proceso de reformas...No se veía sol ni fuego y, aparte de los fantasmas y de los recuerdos fantasmales, nadie había entrado por muchos años, ni en aquella estancia ni en aquel corazón.”²³

Zvídavá Phoebe se v další ukázce ptá své tetičky Hepzibah, kdo je tajemný člen rodiny Clifford. Ona sama se domnívá, že zemřel. Hepzibah ji vyvádí z omylu. Mrtví se často do jejich domu navracejí. Údajně mrtvý Clifford se po čase vrátil z vězení za svou sestrou Hepzibah. Dál spolu žili v chátrajícím domě. Jeho náhlý návrat do děje může čtenáře zmást, protože se dlouhou dobu nic neprozrazuje o jeho minulosti ani o něm samotném.

“¿Quién es, prima Hepzibah?”

—¿No has oído hablar de Clifford Pyncheon? —murmuró la vieja, inclinando el busto hacia la muchacha.

—¡Nunca! Creí que no quedaban más Pyncheon que tú y el juez Jaffrey — contestó Phoebe—. Y, sin embargo, me parece haber oído ese nombre... Sí, se lo he oído a mi padre o a mi madre... pero ¿no murió hace mucho?

—Bueno, quizá sí —repuso Hepzibah, con triste sonrisa—; pero en casas tan viejas como ésta, ¿sabes?, los muertos a veces resucitan. Ya veremos...”²⁴

²³ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 89.

²⁴ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 94.

V domě Pyncheonů je i údajný přízrak mrtvé dívky Alice Pyncheonové, jejíž nehmotné prsty hrají smuteční písně na milovaném spinetu. O jejím životě se dozvíme z povídky, kterou čte na zahradě Holgrave Phoebe. Alice je zde v příběhu jediným “přítomným” duchem, ale nestraší, jak bylo předurčeno a slíbeno čarodějem Maulem.

“Viendo que Clifford no se distraía, Hepzibah buscó un pasatiempo más risueño. Sus ojos se posaron casualmente en el clavicordio de Alice Pyncheon. Fue un momento de grave peligro, porque, a pesar del temor que inspiraba aquel instrumento musical y las melodías que dedos intangibles le arrancaban...”²⁵

V textu se objevuje kromě Alice také zase čaroděj Maule. O něm se vědělo, že ho v pomstě nezadrží ani vlastní smrt. Vstával ze své hrobky jako obyčejný člověk z postele. Jeho zvykem bylo strašit členy rodiny v jistém panském sídle zvaném *Dům se sedmi štíty* kvůli starému nesplacenému dluhu.

“Se sabía que el viejo Matthew Maule salía del sepulcro tan fácilmente como un hombre vivo salta de la cama, y se le veía con tanta frecuencia a medianoche como a mediodía igual que si estuviera vivo. Aquel brujo pestilente, que no había escarmentado con su castigo, adquirió la costumbre de rondar por cierta casa llamada de los Siete Tejados, contra cuyo dueño pretendía tener un agravio. El fantasma insistía en que él era el propietario del terreno en el cual se levantaba la casa.”²⁶

Zbytek rodiny Pyncheonů opustí svůj panský dům, aby nechali minulost jít i se všemi jejími hříchy a křivdami, které napáchala. Dům konečně opustí i hlavní duch, krásná Alice Pyncheonová, kterou získal lstí čaroděj Maule do své moci. Alice hraje naposledy na milovaný spinet svými neviditelnými prsty a konečně se od domu sama vzdaluje a její duch může být konečně volný.

“En cuanto al discreto tío Venner, al pasar lentamente bajo el porche ruinoso, parecía oír una suave melodía y se dijo que la dulce Alice Pyncheon, después de presenciar los hechos, penas y dichas de los mortales, tocaba en su clavicordio una canción de

²⁵ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 163.

²⁶ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 232.

despedida, llena de espiritual alegría, antes de lanzarse al cielo, abandonando para siempre La Casa de los Siete Tejados."²⁷

Jak vidíme, Hawthorne dal duchům v díle *The house of the seven gables* spíše roli odstrašující. Duchové se zde chovají zpočátku jako bytosti, kteří zastrašovali rodinu, žili s nimi v domě, vytvářeli různé zvuky, aby se necítil nikdo v bezpečí. Objevuje se zde však jeden jediný duch, který už nestraší a jde zde nedobrovolně. Vliv duchů se ztrácí ve chvíli, kdy dům zůstává prázdný.

²⁷ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 391.

6.1.2. DUCHOVÉ v díle *Cien años de soledad*

Druhým románem, kde se vyskytnou duchové, je *Cien años de soledad* od Gabriela G. Márqueze. Budeme pokračovat s analýzou rolí duchů i v tomto klíčovém díle literatury. Opět zde představím jasné citace, které by nám pomohly ukázat, jak se duchové chovají v tomhle popisovaném díle.

José Arcadio Buendía zavraždil v nerovném boji svého soka v lásce Prudencia Aguilara. Ten se poté zjevil jako přízrak jeho ženě Úrsule, která se ho nebála, spíše ho litovala, jak jejich boj tenkrát skončil. Když říkala manželovi, koho viděla, nevěřil jí, protože „*mrtví se nevracejí*“. Může se nám to jevit jako opak toho, co tvrdila Hawthornova postava o duších, protože u něj se mrtví rádi vraceli, zatímco Márquezova postava tvrdí opak.

„El asunto fue clasificado como un duelo de honor, pero a ambos les quedó un malestar en la conciencia. Una noche en que no podía dormir, Úrsula salió a tomar agua en el patio y vio a Prudencio Aguilar junto a la tinaja. Estaba lívido, con una expresión muy triste, ...volvió al cuarto a contarle a su esposo lo que había visto, pero él no le hizo caso. «Los muertos no salen», dijo.“²⁸

Nakonec se duch Prudencia zjevil Úrsule znova. José Arcadio Buendía už nevydržel tvrzení své ženy, že se mrtví navracejí do jejich životů. Šel se přesvědčit, zda se Úrsula úplně nezbláznila. I on přízrak viděl, ale začal mu usilovně vyhrožovat, že i když je mrtvý, zabije ho znova. Duch sice nic nikdy neřekl, ale vina Josého Arcadia Buendíi a lítost Úrsuly způsobily, že se manželé z vesnice vystěhovali.

„—Vete al carajo —le gritó José Arcadio Buendía—. Cuantas veces regreses volveré a matarte... Una noche en que lo encontró lavándose las heridas en su propio cuarto, José Arcadio Buendía no pudo resistir más. —Está bien, Prudencio —le dijo—. Nos iremos de este pueblo, lo más lejos que podamos, y no regresaremos jamás. Ahora vete tranquilo.“²⁹

²⁸ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien Años De Soledad*. [Madrid] : [México, D.F.] : Alfaguara : Real Academia Española ; Asociación de Academias de la Lengua Española. La edición quinta. s. 32.

²⁹ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 33.

Jednoho dne José Arcadio Buendía začíná mluvit s mrtvými. Jsou to většinou lidé z jeho minulosti, pohřbeni dávno ve ztracených vzpomínkách. Do jeho vidin se vrátil starý sok Prudencio, o kterém si myslel, že jeho přízrak zůstal ve vesnici, kterou před lety opustili. Zatímco u Hawthorna se s duchy nikdo nebavil, Márquez je už bere jako bytosti, se kterými živi komunikují.

“José Arcadio Buendía conversó con Prudencio Aguilar hasta el amanecer. Pocas horas después, entregado por la vigilia, entró el taller de Aureliano y le preguntó: Qué día es hoy?”³⁰

Poznáváme, že José Arcadio Buendía nadále povolává mrtvé a chce s nimi hovořit a trávit čas. K Prudenciovi se přidal i starý známý Melquíades, cikán, kterého velice obdivoval a který se neustále navrácí mezi živé, jelikož nemůže zemřít. Mrtví mu ale neodpovídají, což Josého rozčiluje.

“Estuvo toda la noche en la cama con los ojos abiertos, llamando a Prudencio Aguilar, a Melquíades, a todos los muertos, para que fueran a compartir su desazón. Pero nadie acudió.”³¹

Postava Josého Arcadia Buendíi nakonec zemře. Dále už jako mrtvý se občas jako duch objevil v domě Buendíů, ale nepletl se nikomu do cesty a ani nikoho nestrašil, ale přišel si zahrát na spinet. Více duchů se už v románu nevyskytuje. S Josém duchové začaly a s ním také jejich výskyt končí. Také si můžeme všimnout paradoxu, protože José Arcadio Buendía tvrdil, že se mrtví nevracejí, ale sám se do domu vrátil.

„Fernanda vagaba sola entre tres fantasmas vivos y el fantasma muerto de José Arcadio Buendía, que a veces iba a sentarse con una atención inquisitiva en la penumbra de la sala, mientras ella tocaba el clavicordio.“³²

³⁰ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 95.

³¹ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 96.

³² García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 295.

Rádi bychom zdůraznili fakt, že duchové v díle *Cien años de soledad* se zde nevyskytují proto, aby dům a jednotlivé členy strašili. Jedná se spíše o hlubší význam sebereflexe a katarze. Duchové se objeví ve chvíli, aby připomněli konkrétní osobě jeho hříchy z minulosti a aby si uvědomili své chyby. Jediné, co se jeví jako paradox je fakt, že se José Arcadio Buendía vrátil do domu jedině proto, aby si zahrál na hudební nástroj. Márquezovi duchové se trochu liší od těch Hawthornových. Hawthornovi duchové straší a mají postranní úmysly, Márquezovi duchové jsou spíše odrazem chyb člověka. Hawthornovi duchové mají také větší prostor v románu, ty Márquezovi nikoliv. Jediné, co sdílí duchové obou autorů a kde se nejspíše Márquez inspiroval, je, že v obou románech hrají mrtví lidé na spinet.

6.1.3. DUCHOVÉ v díle *La casa de los espíritus*

Naším třetím románem, kde se vyskytují duchové, je *La casa de los espíritus* od Isabel Allende. Jak už název díla napovídá, role duchů zde bude možná nejvlivnější a nejzásadnější.

Hned na začátku nás autorka seznamuje s mnoha postavami. Autorka také v úvodu příběhu odhaluje pouto postavy s duchy. Nívea, matka hlavní postavy Clary, si všimne, že rozrušení její zvláštní dcery stupňuje její schopnosti mluvit s duchy, ale zároveň i způsobuje chaos mezi duchy, kteří jsou kolem ní.

*“Nívea le prohibió que siguiera asustando a su hija. Se dio cuenta que el estado de turbación aumentaba sus poderes mentales y producía desorden entre los aparecidos que rondaban a la niña.”*³³

Zatímco si Clara naplno užívá své zasnuby se svým milým Estebanem, tančí a mluví, je netečná k duchům schovaným za záclonami, kteří se jí snaží varovat před násilnickým snoubencem. Zde mají duchové roli úplně jinou než v předchozích dílech. Jsou zde vřelejší, chovají se jako společníci a chtějí hlavní hrdince pomáhat, ne ji strašit.

*“Clara era una aparición de encaje de Chantilly blanco y camelias naturales, desquitándose como una cotorra feliz de los nueve años de silencio, bailando con su novio bajo los toldos y los faroles, ajena por completo a las advertencias de los espíritus que le hacían señales desesperadas desde las cortinas, pero que en la turbamulta y el bochinche, ella no veía.”*³⁴

Dále se už přesouváme v čase. Novomanželé Clara a Esteban se spolu zabydlují na statku *Tři Marie*, ale Clara není typická manželka v domácnosti. Esteban si uvědomuje, že jeho žena Clara není úplně normální ženou a ví, že si ho nevezala z lásky. On si je toho vědom, že Clara patří spíše do světa nadpřirozena, konkrétně do světa duchů a kde může libovolně hýbat předměty. Chtěl by ji mít jen pro sebe, ale tuší, že mu nikdy nebude zcela patřit.

³³ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 86-87.

³⁴ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 102.

“Se daba cuenta que Clara no le pertenecía y que si ella continuaba habitando un mundo de aparecidos, de mesas de tres patas que se mueven solas y barajas que escrutan el futuro, lo más probable era que no llegara a pertenecerle nunca.”³⁵

Když se hrdinové zabydleli a založili rodinu, Clara si konečně našla přítelkyně, sestry Morovy, které studovaly spiritismus a nadpřirozené jevy. Navštěvovaly se pravidelně každý pátek a vyvolávaly duchy. Clara poprvé má ve svém životě někoho, kdo vnímá duchy jako normální lidskou bytost a necítí se být “jiná”. Manžel ani děti ji v tomhle ohledu vůbec nerozumí.

“Las tres hermanas Mora eran estudiosas del espiritismo y de los fenómenos sobrenaturales, eran las únicas que tenían la prueba irrefutable de que las ánimas pueden materializarse, gracias a una fotografía.... Se hicieron íntimas amigas y a partir de ese día, procuraron juntarse todos los viernes para invocar a los espíritus e intercambiar cábalas y recetas de cocina.”³⁶

Výchova malé dcerky Blanky byla od obou rodičů odlišná. Zatímco přísný otec Esteban věnoval dceři pozornost jenom proto, že očekával, že se dobře vdá a zazáří ve společnosti, tak Clara si k ní našla cestu po svém - brala ji na seance a vychovávala ji v domnění, že na světě žijí s mrtvými.

“El caso de Blanca era diferente, porque su padre no intervenía en su educación. Consideraba que su destino era casarse y brillar en sociedad,... Por su parte, Clara andaba para todos lados con su hija pegada a sus faldas, la incitaba a las sesiones de los viernes y la crió en estrecha familiaridad con las ánimas, con los miembros de las sociedades secretas y con los artistas misérrimos a quienes hacía de mecenas.”³⁷

V následující ukázce nám autorka naznačuje, že má Clara sloužit jako jakési médium. Jednoho večera, když celá rodina večeřela, se zjevila sestra Estebana Férula, kterou nikdo neočekával. Všichni si mysleli, že přišla za nimi na jídlo, ale Clara už tušila, že je za tím něco víc.

³⁵ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 108.

³⁶ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 137.

³⁷ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 148.

Esteban svou sestru před lety vykázal z jejich domu a bylo jí podezřelé, že by se zde objevila. Cítla silný průvan a cinkání klíčů. Otevřely se dveře a za nimi Férula. Děti měly radost, že tetu vidí, ale Clara je všechny zarazila díky svému vztahu k napřirozenu. Uvědomila si, že Férula do jejich domu vůbec nepřišla. Zemřela a její zjev se přišel s Clarou nadobro rozloučit.

Primero sintieron un frío súbito en el comedor y Clara ordenó que cerraran las ventanas, porque pensó que era una corriente de aire. Luego oyeron el tintineo de las llaves y casi enseguida se abrió la puerta y apareció Férula, silenciosa, ... y los tres niños gritaron ¡tía Férula! ... En realidad Clara fue la única que se dio cuenta a la primera mirada de lo que estaba ocurriendo, debido a su larga familiaridad con los asuntos sobrenaturales, a pesar de que nada en el aspecto de su cuñada delataba su verdadero estado..... -Férula ha muerto -anunció.”³⁸

Poslední ukázka popisuje, jak se po smrti Clary dům a členové domácnosti změnily. Dům jako by byl prázdný, s Clarou odešli i duchové, protože oni byli součástí jejího života a ne ostatních, kteří v ně stejně nevěřili. Stejný případ byl i s José Arcadiem Buendíou, i po jeho smrti se už duchové v románu neobjevují.

“La muerte de Clara trastornó por completo la vida de la gran casa de la esquina. Los tiempos cambiaron. Con ella se fueron los espíritus, los huéspedes y aquella luminosa alegría que estaba siempre presente debido a que ella no creía que el mundo fuera un valle de lágrimas, ...”³⁹

³⁸ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 161-162.

³⁹ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 310.

Ve třetím a posledním románu *La casa de los espíritus* mají duchové netradiční roli, protože nehýbají zásadně dějem, jako to bylo v případě *La casa de los siete tejados* pomocí strachu nebo když se v díle *Cien años de soledad* duchové ukazovali hlavním hrdinům, aby litovali svých hříchů. V *La casa de los espíritus* mají spirituální roli, jsou jakýsi průvodci životem hlavní hrdinky, která je jako jediná vidí a může s nimi mluvit. Snaží se ji varovat, dávat rady a vést ji životními okamžiky. Můžeme tvrdit, že role duchů je na přátelské až rodičovské úrovni.

Shrnutí motivu duchů ve studovaných románech

Shrňme si role duchů, které jsme rozebrali ve všech třech zmíněných románech. Prvotní román *The house of the seven gables* naznačil roli duchů až s hororovým nádechem. Jejich hlavní role je zastrašit všechny přítomné v domě. V *Cien años de soledad*, který je volně inspirován výše zmíněným dílem, se duchové chovají více pasivně. Jejich role zde je seberefektivní, slouží jako odraz činů hlavních hrdinů a naznačují, jak se vypořádat s minulostí. Poslední dílo *La casa de los espíritus* se také odlišuje od původního textu Hawthorna. Duchové jsou zde spíše jako rádci, průvodci spirituálním světem a mají poslání chránit a udržovat svět v rovnováze. V díle *The house of the seven gables* se duchové vyskytují po celou dobu děje, v *La casa de los espíritus* jen do doby, kdy zemře postava, která s nimi mluví, což se stane v polovině románu, zatímco v *Cien años de soledad* mají duchové nejméně prostoru. Tudíž se k prvotnímu dílu přibližuje více Allende a její *La casa de los espíritus* v tom smyslu, že je zde prostor duchů větší než u Márquezova díla ačkoliv je jejich funkce v textu románu odlišná.

6.2. motiv **domu**

Další hlavní motiv všech třech románů je **dům**. Dům hraje svou roli a ve všech třech dílech je i hlavním místem děje. Všechny zkoumané románové domy jsou velice důležitým místem. Byly postaveny pro současné i budoucí generace, stojí na odlehlém místě, ale nakonec zůstávají prázdné nebo zničené.

6.2.1. DŮM v díle *The house of the seven gables*

Začneme s analýzou námětu domu v původním díle *The house of the seven gables* od Nathaniela Hawthorna. Hned na úvod Hawthorne popisuje dávnou křivdu. Skromný příbytek čaroděje Maula získala rodina Pyncheonů do svých rukou. Plukovník Pyncheon si postavil mohutné rodinné sídlo - rozlehlý dům v zapadlé ulici určený pro budoucí generace. Dům stojí nad hrobem mrtvého čaroděje Maula, jehož duch má právo strašit členy rodiny Pyncheonů jako akt pomsty. Historie domu je v románu hned v úvodu výslovně vysvětlena.

“Después de la muerte del supuesto brujo, su humilde hogar y su terreno cayeron fácilmente en las garras del coronel Pyncheon. No obstante, cuando se corrió la voz de que el coronel se proponía construir una mansión familiar —espaciosa, con sólidas vigas de roble y destinada a albergar a muchas generaciones— sobre el lugar donde estaba la cabaña de Matthew Maule, menearon la cabeza los chismosos del pueblo... Su casa incluiría entre sus paredes la cabaña del brujo muerto y enterrado, dando a su espíritu como una especie de derecho a rondar...”⁴⁰

Seznamujeme se s hlavními hrdiny. Hlavní postava Hepzibah není šťastná z toho, že žije v domě sama. Když za ní přijde bydlet její neteř Phoebe, snaží se ji odradit od žití ve smutném a temnotou zahaleném domě. Tam nikdy slunce ani nepronikne. Toulkou nám autor potvrdí, že je dům skoro prázdný a téměř těžko obyvatelný.

“—Eres una chica muy agradable —replicó—, y no es el miedo de no avenirnos lo que me hace vacilar. Esta casa es un lugar demasiado melancólico para una joven como tú.

⁴⁰ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 9-10.

En la buhardilla y los cuartos de arriba entra el viento y la lluvia y hasta la nieve, en el invierno, ¡pero jamás entra el sol!”⁴¹

Kromě hlavních postav zde v domě žije i tajemný podnájemník, umělec Holgrave. Ten si uvědomuje, že se díky Phoebe v tomhle domě cítí jako doma. Aniž by to měla Phoebe původně v úmyslu, proměnila temný dům v domov a zahradu v ráj, kde rád pobýval. Jeho roli v románu nám Hawthorne zatím tají.

“Sin que Phoebe se lo propusiera y sin que Holgrave se diera cuenta, la muchacha convertía La Casa de los Siete Tejados en una especie de hogar para él, y el jardín en un recinto familiar.”⁴²

Holgrave považuje za směšné, že bydlí v domě mrtvých lidí, ale Phoebe to vidí jinak. Tento následující text konkrétně ukazuje, že jediná Phoebe nepovažuje dům za prokleté místo plné temnoty a žije zde ráda, protože tu má svou rodinu.

“He olvidado decir que habitamos en las casas de los muertos, como esta de los Siete Tejados, por ejemplo.

—¿Y por qué no —dijo Phoebe—, mientras estemos cómodos en ellas?”⁴³

Spor Phoebe a Holgravea ohledně bydlení v domě pokračuje i další citaci. Zatímco Phoebe věří, že má smysl žít v domě nehledě na to, jak vypadá, Holgrave si o domě myslí své. Stěžuje si, že je dům starý, zpuchřelý, vlhký, a jak má temné místnosti. Nakonec prohlásí, že by měl dům někdo radši zapálit. Phoebe to natolik rozčílí, že se zeptá na tu nejdůležitější otázku, proč tu vlastně Holgrave tráví čas, když mu na tomto domě všechno vadí. Holgrave své úmysly nadále skrývá, nikdo netuší, že se jedná o potomka čaroděje Maula.

“—¿Cómo odia usted las cosas viejas! —comentó Phoebe algo alarmada—. Me da vértigo de pensar en un mundo tan cambiado.

⁴¹ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 92.

⁴² Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 222-223.

⁴³ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 224-225.

—*No me gusta lo enmohecido... Esta casa vieja de los Pyncheon, ¿es un lugar saludable para vivir, con sus muros cubiertos de musgo, con sus habitaciones bajas de techo, sombrías, sin aire... con su sordidez, que es la cristalización en las paredes del aliento que han exhalado entre ellas personas angustiadas y desgraciadas?... Habría que purificar esta casa con fuego... hasta que sólo quedaran sus cenizas.*

—*Entonces, ¿por qué vive usted en ella? —preguntó Phoebe.*"⁴⁴

Dům se sedmi štíty je na tom mnohem hůře, než kdy předtím. Veselá Phoebe musela na chvíli odejít, aby si něco vyřídila u své rodiny, a tak dům chátrá. Nepomáhá tomu ani silná bouře, která přináší do domu ještě více bezútěchy a strachu. Jako by to vypadalo, že měl dům po příjezdu Phoebe naději být veselejším místem pro život, ale po jejím odjezdu se znova vrátil do svého stavu. Zdá se, že má dům svou vlastní osobnost a nechává se ovlivňovat svými obyvateli, je v něm krásně a veselo jenom, když v něm žije radostná dívka, a naopak chátrá a je zpuchřelý, když jsou v něm pouze ustaraní a negativní lidé.

*"Varios días pasaron, pesada y tristemente, en La Casa de los Siete Tejados. De hecho, para no atribuir toda la lobreguez del cielo y de la tierra a la ausencia de Phoebe, se había desencadenado una tempestad del este, que hacía la vieja casa más lúgubre que nunca."*⁴⁵

*"El hombre está dispuesto a cometer todas las vilezas, a acumular crimen tras crimen, solamente con el fin de construir un edificio grande y sombrío en el cual poder morir y en el que sus descendientes serán desgraciados."*⁴⁶

Phoebe se nakonec vrací zpátky do domu se sedmi štíty. S hrůzou pozoruje, jak sídlo, které opustila, bylo značně zanedbané. Zahrada byla zarostlá plevelem, studánka se rozvodnila a způsobila značné škody. Tahle ukázka nám chce říct to, že jediná Phoebe měla zájem udržovat dům se sedmi štíty obyvatelný a příjemný pro život.

⁴⁴ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 225-226.

⁴⁵ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 272.

⁴⁶ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 319.

“El cenador estaba vacío, ... El jardín aparecía descuidado. Las hierbas habían medrado durante su ausencia... La fuente de Maule rebasaba su borde de piedra y se extendía en un charco en aquel ángulo del jardín. La impresión de aquella escena sugería que por allí no había entrado un alma viviente en el espacio de varios días — quizá desde su partida—, ...”⁴⁷

Můžeme shrnout, že dům figuruje v prvotním díle *The house of the seven gables* jako vězení. Rodina Pyncheonů získala v minulosti pozemek se starým obydlím čaroděje Maula, který však zemřel a stačil rodinu Pyncheonů proklít. Současní Pyncheonové dům nesnáší, je ponurý a bez života, nejraději by všichni hosté z domu utekli nebo dům spálili. Ani jeden z nich se neodhodlá dům navždy opustit. Sídlo začne mít veselejší atmosféru po příjezdu hravé Phoebe, která se stará i o zahradu a vrací domu život. Nakonec se v domě po tragických událostech všichni opět šťastně shledají, což působí až idylicky. Společně pak chátrající dům opustí navždy. Kletba domu je zrušena díky spojení dvou znesvářených rodin, protože podnájemník Holgrave je členem rodiny čaroděje Maula. Nepočítal však s tím, že se zamiluje do Phoebe Pyncheonové.

⁴⁷ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 364.

6.2.2. DŮM v díle *Cien años de soledad*

Pokračujeme s druhým románem, ve kterém je dům hlavním místem děje, a to dílem *Cien años de soledad* od Gabriela G. Márqueze.

Autor nám hned popisuje svou vymyšlenou vesnici Macondo. Zpočátku ve vesnici bylo jenom dvacet domků postavených z místního materiálu jako jsou hlína či rákos na břehu řeky. Až časem se z vesnice stalo modernější místo, ale nikdy se nejednalo o honosná rodinná sídla. Vesnice Macondo a jeho domky se zásadně liší od domu se sedmi štíty a různých domů ve státě Massachusetts, kde se odehrává Hawthornovo dílo.

“Macondo era entonces una aldea de veinte casas de barro y cañabrava construidas a la orilla de un río de aguas diáfanas que se precipitaban por un lecho de piedras pulidas, blancas y enormes como huevos prehistóricos.”⁴⁸

Márquez vyobrazuje Macondo jako místo, ze kterého se těžko odchází. Úrsula nechce svůj dům a nově založenou vesnici Macondo opustit za žádnou cenu, i když její manžel José Arcadio Buendía navrhnul, aby Macondo přemístili jinam, protože je kolem vesnice voda a ztěžuje to značně jejich živobytí. Úrsula je však neoblomná a chce zůstat, protože se jim tady narodil syn a pro ní to má značný význam. Zatímco *Dům se sedmi štíty* bylo místo teroru a temnoty, Macondo je pro hlavní hrdiny přesný opak.

“Esa certidumbre, rumiada varios meses en el cuartito del laboratorio, lo llevó a concebir el proyecto de trasladar a Macondo a un lugar más propicio.

—No nos iremos —dijo—. Aquí nos quedamos, porque aquí hemos tenido un hijo.

—Todavía no tenemos un muerto —dijo él—. Uno no es de ninguna parte mientras no tenga un muerto bajo la tierra.

Úrsula replicó, con una suave firmeza: —Si es necesario que yo me muera para que se queden aquí, me muero.”⁴⁹

⁴⁸ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 9.

⁴⁹ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 22-23.

Autor nám v další ukázce naznačí podobnost mezi Úrsulou a Phoebe z Hawthornova románu. Úrsula jako jediná z rodiny vynaložila úsilí změnit dům na důstojnější místo k žití, aby už nevypadal tak obyčejně. Chtěla by, aby reprezentoval i samotné změny v rodině, jako bylo dospívání jejich dcer. Renovace domu a lepší podmínky stály Úrsulu veškerou energii, ale nakonec vše dobře dopadlo a zrenovování domu bylo zakončeno velkým plesem.

“La casa nueva, blanca como una paloma, fue estrenada con un baile. Úrsula había concebido aquella idea desde la tarde en que vio a Rebeca y Amaranta convertidas en adolescentes, y casi puede decirse que el principal motivo de la construcción fue el deseo de procurar a las muchachas un lugar digno donde recibir las visitas. Para que nada restara esplendor a ese propósito, trabajó como un galeote mientras se ejecutaban las reformas, ...”⁵⁰

Po Úrsulině smrti dům začíná výrazně chátrat. Úrsula byla jediná, kdo se o dům staral a dala si výrazně záležet na jeho proměně. Její vůli a oddanost domácnosti zdědí až Amaranta Úrsula, žena moderní a bez předsudků. Amaranta Úrsula se po smrti Úrsuly postarala kompletně o dům i zahradu, zbavila se i mravenců. Ony dvě byly z celé rodiny jediné, kterým nebylo jedno, jak fungoval chod domácnosti.

“A la muerte de Úrsula, la casa volvió a caer en un abandono del cual no la podría rescatar ni siquiera una voluntad tan resuelta y vigorosa como la de Amaranta Úrsula, que muchos años después, siendo una mujer sin prejuicios, alegre y moderna, ... Para espantar la ruina, restauró el jardín, exterminó las hormigas coloradas ...”⁵¹

Shrnutí bychom fakt, že dům v díle *Cien años de soledad* je odlišného, vlídnějšího charakteru. Rodina v něm zažívá radosti i strasti. Celé generace rodu Buendíů žijí v jednom domě a postupně ho vylepšují a renovují. Narozdíl od díla *The house of the seven gables*, kde je hlavní rodina v domě spíše za trest a považuje ho za prokletý, zde je dům místem, kde se vychovávají noví potomci.

⁵⁰ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 75.

⁵¹ García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien años de soledad*...., s. 393.

6.2.3. DŮM v díle *La casa de los espíritus*

Naším třetím románem, kde je stěžejním místem děje dům, je *La casa de los espíritus* od Isabel Allende.

Hlavní postava románu Clara sice vyrůstala v bohaté rodině, ale nikdy si nepotrpěla na bohatství a přepych. Dalo by se i říct, že luxus své rodiny nikdy neoceníla. Když se s manželem přestěhovala na chudší statek *Tři Marie*, nebyl nijak okázalý, ale vyžadoval tvrdou dřinu. Clara se tu i tak cítila jako doma, protože byla skromné povahy.

*“Desde el primer día, Clara comprendió que había un lugar para ella en Las Tres Marias y, tal como apuntó en sus cuadernos de anotar la vida, ...No le impresionaron las casas de ladrillos, la escuela y la abundancia de comida, ...”*⁵²

V téhle další ukázce se popisuje Clařino zvláštní chování. I když na statek přijela zpočátku nadšená, domácí práce ji nezajímaly, nebyla v tomhle ohledu pracovitá jako například Úrsula v *Cien años de soledad*.

*“A Clara no le interesaban los asuntos domésticos... Se sentaba a la mesa sin preguntarse quién preparaba la comida o dónde se compraban los alimentos, le daba igual quién la sirviera, olvidaba los nombres de los empleados y a veces hasta de sus propios hijos, ...”*⁵³

Postupem času se Clařina pasivita ohledně domu a práce změnila. Sice nějak zvlášť neuklízela, ale zato si obstarala domácí zvířata a můžeme říct, že “vrátila” domu život svým neobvyklým chováním. Když čekala hosty, dávala znamení kuchařům a kuchařkám, aby bylo vše připravené a prostřené, aby se tu každý cítil vítaný.

“Clara se dio tiempo para todo. En un par de semanas tenía las antiguas jaulas llenas de nuevos pájaros, ...Clara devolvió la vida a la casa. Dio orden a la cocinera de

⁵² Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 117.

⁵³ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 140.

*mantener el fogón siempre encendido y le dijo que había que estar preparados para alimentar a un número variable de huéspedes.*⁵⁴

Se smrtí Clary se rodina ani dům nikdy nesmířily. Její smrtí odešla mezi členy rodiny radost. V domě všechno začalo uvadat, protože se o domácnost starala pouze Clara. Zahrada a květiny umíraly, přestože je Clara zalévala a mluvila k nim. Podobný případ popisuje i Márquez ve svém díle *Cien años de soledad*, kdy po smrti Úrsuly a Amaranty Úrsuly veškerý život v domě i celkově dům upadá do zapomění.

*“La muerte de Clara trastornó por completo la vida de la gran casa de la esquina. Los tiempos cambiaron. Con ella se fueron los espíritus, los huéspedes y aquella luminosa alegría que estaba siempre presente... Alba notó el deterioro desde los primeros días... Luego murieron las plantas,....”*⁵⁵

Poslední ukázka ohledně domu se týká Estebana. Pro něj domov už také ztratil veškerou hodnotu, když je jeho žena mrtvá a děti dospělé. Pro něj už má ruina jejich domu spíše symbolický význam.

*“Pero, con el peso de la edad y el trabajo político, Las Tres Marías, como muchas otras cosas que antes le parecieron fundamentales, había dejado de interesarle. Sólo tenía un valor simbólico para él.”*⁵⁶

⁵⁴ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 224.

⁵⁵ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 310-311.

⁵⁶ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 325.

Shrnutí motivu domu ve studovaných románech

Postupně jsme okomentovali roli domu ve všech třech zmíněných románech. V díle *The house of the seven gables* je dům prokleté místo, kde se lidé bojí žít, ale ze záhadných důvodů jej nemohou opustit. Dům chátrá, nikdo něj nepečuje, je stále temný a navenek působí jako strašidelné sídlo. Jediný, kdo se o dům a zahradu stará, je mladá dívka Phoebe, díky které se členové domácnosti necítí jako ve vězení, ale jako doma. Všichni dosáhnou svého štěstí, až dům opustí. V románu *Cien años de soledad* je naopak poznat, že se z obyčejného, přírodně vytvořeného příbytku dá postavit dům, kde tráví veškerý svůj čas celá rodina. V domě žijí spolu všechny generace, radují se, ale zažívají zde i osobní tragédie. Postava Úrsuly zde vystupuje jako síla, která dává dům do pohybu a renovuje jej. Až později Amaranta Úrsula, která podědila podobné vlastnosti se o dům chce starat. Po její smrti se dům promění ve zříceninu, je téměř opuštěn, a pak následně zničen přírodní katastrofou. V *La casa de los espíritus* má dům podobný úděl jako v předešlém zmíněném díle. Jedná se zpočátku o skromnější bydlení, ale postupem času se místo proměňuje na krásné rodinné sídlo, kde žije celá rodina. S pomocí vášnivě, ale tiché Clary dům zažívá znovuzrození, ale po její smrti jeho kouzlo upadá. Nakonec dům všichni členové musí opustit kvůli politickým problémům v zemi. Hlavní postava Esteban si uvědomuje, že dům není jenom místo postavené z cihel, ale místem, kde měla žít jeho rodina. Je zřejmé, že obě dvě díla, jak *Cien años de soledad*, tak *La casa de los espíritus* do Hawthornovy definice domu a jeho role v příběhu nezapadají. Márquezův “dům” je pravý opak Hawthornova domu a Allendino “sídlo” se volně inspirovalo. Snad jediné, co všechny tři rodinné domy spojuje, je fakt, že se jedná o generační domy postavené poněkud v izolaci - Hawthorne a jeho dům stojí v nepřilíh obydlené ulici, Márquezův dům a celkově vesnice Macondo jsou odřízlé od veškeré civilizace a statek *Tři Marie* z románu Allendové leží zpočátku v pustině daleko od centra města. Postupně docházelo k vylidňování. Všechny tři rodiny ve všech třech románech svá obydlí opustila buď okolními vlivy, nebo je jejich dům zničen.

6.3. motiv **hlavních ženských hrdinek**

Další z hlavních studovaných motivů jsou **hlavní ženské hrdinky**. Ženské postavy se vyskytují ve všech třech zmíněných dílech, každá má své typické charakteristické rysy a prožívá jiný příběh.

6.3.1. ŽENY v díle *The house of the seven gables*

Začali bychom s analýzou osudů hlavních ženských postav zase v prvotním díle *The house of the seven gables* od Nathaniela Hawthorna. Vystupují zde tři hlavní ženské postavy. Jedná se o generační román, a tak jsou všechny hlavní hrdinky příbuzné. Starší Hepzibah, její mladá neteř Phoebe a duch Alice Pyncheonové. To, že Hawthorne dává ženám tak velký prostor, je velice významné.

Hepzibah a Phoebe

Hepzibah vstupuje do příběhu s charakteristikou ne příliš lichotivou, což nám potvrdí hned první ukázka. Autor nám naznačuje, že je Hepzibah postarší neprovdaná dáma, což bylo v tamější společnosti bráno postavení nepřipustné a pro ženu velice urážlivé. Ačkoliv je to žena chudá, stále se chová jako pravá dáma. Zpočátku bydlí v domě sama, má sice nájemníka, ale téměř se nepotkávají.

“La vieja solterona estaba sola en la vetusta casa. Sola, si no tenemos en cuenta a cierto respetable y ordenado joven, un artista del daguerrotipo, que desde hacía tres meses se alojaba en una remota buhardilla....”⁵⁷

Nadále zjišťujeme, že život Hepzibah nebyl nikdy jednoduchý. Nikdy nepoznala lásku, nikdy se nevdala. Nedozvíme se, proč tomu tak bylo. Snad se někdy vdát mohla nebo se někdy nevhodně zamilovala. Milostný život Hepzibah zůstává neobjasněn.

“Una vez tuvimos la buena suerte de ver ese retrato. Es un hombre joven, de mirada soñadora y traje muy pasado de moda. Tiene labios llenos y tiernos,... Es un hombre

⁵⁷ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 37.

destinado a abrirse paso y ser feliz en este mundo. ¿Fue un enamorado de miss Hepzibah, cuando joven? No, nunca ha tenido amores, la pobre...⁵⁸

Hepzibah má otevřít svůj vlastní obchod. Vůbec si nevěří, že by mohla mít nějaká žena úspěch v obchodě, kde pracují většinou muži. Tvrdí, že by radši už byla mrtvá, protože je stará a slabá. Její nájemník Holgrave s ní vede důležitý dialog, protože se jí snaží povzbudit, aby si více věřila. Hepzibah mu odporuje a řekne, že je “jenom žena” a co by jako žena měla dělat v mužském světě. Tím se možná autor Hawthorne snažil poukázat na problémy v tamější společnosti.

“—¡Ah, míster Holgrave! —murmuró, tan pronto como pudo hablar—. Jamás podré hacerlo... ¡Jamás! ¡Jamás! ¡Jamás! Ojalá estuviera ya muerta y enterrada en nuestra tumba familiar... El mundo es demasiado duro y frío... Y yo soy demasiado vieja, demasiado débil, y estoy demasiado desesperanzada...

—Créame, miss Hepzibah —repuso quedamente el joven—, cuando se acostumbre a la vida de tendera, no pensará así...

—Yo soy una mujer —contestó Hepzibah lastimeramente—. Iba a decir una dama...⁵⁹

Autor nám do děje přivádí další postavy. Neteř Phoebe, přijede za svou příbuznou, aby s ní bydlela. Hepzibah není zpočátku šťastná, že za ní Phoebe do toho pochmurného domu přijela, ale nakonec pochopí, proč je Phoebina přítomnost tak důležitá. Dívka je veselá, hravá a zvědavá. Svou osobností přinese do domu nečekanou radost. Dokáže i v obyčejných věcech vidět něco kouzelného, vidí světlo i tam, kde ostatní vidí tmou. Phoebe je pravý opak své tetičky Hepzibah, ale obě dvě spolu skvěle vycházejí.

“La pequeña Phoebe era una de esas personas que poseen como exclusivo patrimonio el don de saber disponer bien todo, una especie de magia natural que permite descubrir las posibilidades ocultas en las cosas y dar un tono de comodidad a todos los sitios en que, siquiera sea por poco tiempo, establecen su vivienda.”⁶⁰

⁵⁸ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 39.

⁵⁹ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 54-55.

⁶⁰ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 88.

Ukázka, která následuje, je trošku delší, ale důležitá. Zde opět vidíme rozdílné povahy Hepzibah a Phoebe. Zatímco Hepzibah je starší, osamocená žena, která se však považuje za dámu, neustále vzpomíná na své příbuzné, jejich kletby a vrací se k minulosti, Phoebe hledí vpřed a chce se starat o domácí záležitosti. Hepzibah se považuje za dámu, ale škodí její pověst neprovdané ženy. Phoebe nemá nijak vznešený titul ani postavení, ale má větší půvab a mohla by být skvělým příkladem všem dámám.

“En vez de discutir si tiene derecho o no a figurar en el rango de las señoras, es preferible considerar a Phoebe como un ejemplo de lo que sería la gracia y eficacia femeninas en una sociedad en que no existieran damas; en tal sociedad las mujeres se cuidarían de los asuntos del hogar, dándole luminosidad inusitada, incluso cuando se tratara de ordeñar una vaca o fregar platos. Ésta era precisamente la esfera propia de Phoebe. Para encontrar a la dama genuina no tenemos que ir muy lejos: ahí está Hepzibah, nuestra solitaria y abandonada solterona, con sus sedas ajadas y crujientes, con su ridícula y amada lista de antepasados sus reclamaciones de principescos territorios y un vago recuerdo de haber tocado el clavicordio, bailado un minué y bordado un tapiz. Las dos mujeres constituían un símbolo del nuevo plebeyismo y de la antigua nobleza.”⁶¹

Další novou postavou je Clifford, bratr Hepzibah. Ten si po návratu z vězení velice oblíbil mladou Phoebe a trávil s ní veškerý svůj čas. Svou sestru nade vše miluje, ale Phoebe mu od začátku přinášela vnitřní klid a sebepoznání. V jejich zahradě mu začala předčítat nahlas působivé knížky. Clifford považoval zahradu za svůj “ráj”. Pro Clifforda byla Phoebe mnohem víc než jen ošetřovatelka. Byla pro něj vzorem a díky ní Clifford nevzdal ten svůj věčný boj se svědomím. Ačkoliv je dělily od sebe roky, stali se nerozlučnou dvojicí. Clifford měl Phoebe vždycky upřímně rád, ale city to byly spíše platonické. Phoebe naopak byla ráda, že tráví čas jak se starším Cliffordem, tak i se stejně starým Holgravem. Phoebe je sice vesnické děvče, ale velmi sečtělé a inteligentní. Má ráda, když může nahlas předčítat své knihy, nebo naopak ráda poslouchá někoho nahlas číst. Sama by byla ráda vzdělaná, ale protože je chudá a nepatří do bohaté rodiny, nikdy se to nepodařilo.

⁶¹ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 100.

Ráda poslouchá vědomosti nebo zkušenosti ostatních, zejména mladého Holgravea, který je sice stejně starý jako ona, ale měl mnohem větší vzdělání a byl také cestovatel. Phoebe mu potají závidí jeho výchovu a často si ho dobírá, ale nikdy mu svůj obdiv a žárlivost nedává přímo najevo.

“El lúpulo crecía exuberante a su alrededor, formando un interior tapizado de verde dejando huecos para contemplar, a través de ellos, la soledad del jardín. A la luz vacilante del sol, Phoebe leía en voz alta para Clifford. Su amigo, el artista, que poseía aficiones literarias, le proporcionaba novelas y libros de poesía, de gusto muy distinto de los que Hepzibah hubiera escogido. Sin embargo, poco debía agradecer a los libros, si las lecturas de la muchacha eran más apreciadas que las de su vieja prima. La voz de Phoebe era musical y reanimaba a Clifford con la chispa de su tono y le mecía con sus cadencias armoniosas.”⁶²

Alice

Zatímco Hepzibah byla věčně smutná a pasivní vůči všemu, co se jí dělo, Phoebe naopak byla veselá, zvědavá a otevřená novým věcem. Od obou se velice lišila poslední ženská postava Alice Pyncheonová. Alice byla jiné povahy než budoucí generace. Byla to dáma chladná a povýšená a nepřestávala představovat klasickou ženskost v dané společnosti. Poslouchala svého otce a hledala výhodná manželství, byla typickou představitelkou vysoce postavené dámy.

“Si ha existido alguna mujer que fuera dama genuina, separada de la masa vulgar por una actitud natural noble y fría, esa mujer era Alice Pyncheon. Y, sin embargo, no dejaba de ser femenina, es decir, tierna, o cuando menos, capaz de serlo.”⁶³

Kvůli lsti a nebezpečné hře mezi jejím otcem a čarodějem Maulem přišla Alice o svobodnou vůli. Stala se osobním otrokem čaroděje Maule, sloužila mu a dělala přesně, co přikázal. Připadala si jako loutka, kterou Maule zneužívá pro své pobavení. Alice však náhle zemřela a její duch žil dál s Pyncheonovými v domě.

⁶² Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 177-178.

⁶³ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 246.

“Desde entonces, mientras Alice vivió, fue esclava de Maule, ... Maule no tenía más que mover la mano y, estuviera donde estuviese, la orgullosa damita ... perdía el dominio de su espíritu, que se sometía a la voluntad de Maule.

«¡Alice, ríe!» —ordenaba el carpintero, sin pronunciar ninguna palabra, con la simple intensidad de su deseo. Y aunque estuviera en un sermón o en un entierro, Alice estallaba en sonoras risas.

«¡Alice, llora!». Y aunque estuviera bailando, no a la manera de la corte, como la enseñaron en Europa, sino una jiga o un rigodón, Alice se ponía a llorar.”⁶⁴

Hlavní hrdinky v románu *The house of the seven gables* mají každá odlišné charaktery, jediné, co všechny tři spojuje, je veliké rodinné sídlo, ve kterém společně žijí. Alice je však jediná ženská hlavní postava mrtvá, ale její duch v domě stále působí. Co však spojuje Hepzibah a Phoebe je nejenom společná láska ke Cliffordovi, ale i citlivá povaha. Hepzibah si otevře malý krámeček, kde začne pracovat i Phoebe, ale ani jedna z nich nečeká, až si jich všimne nějaký muž, který by jim navrhl výhodný sňatek. Nadále každá z žen projde vlastní proměnou. Hepzibah se přestane litovat a vezme osud do vlastních rukou. Přestane se bát situací a lidí kolem sebe. Naivní Phoebe přestane jednat impulzivně a začne nad věcmi více přemýšlet. Alice se od své smrti změnila nejvíc. Z původně namyšlené dámy z vyšší společnosti se stala skromná dívka, ale k osudové proměně dojde až po ztrátě vlastní svobody a posléze života.

⁶⁴ Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados...*, s. 255-256.

6.3.2. ŽENY v díle *Cien años de soledad*

Nyní se zaměříme na druhý román *Cien años de soledad* od Gabriela G. Márqueze, kde také vystupují hlavní ženské hrdinky.

I tenhle román je generační, a tak jsou všechny hlavní hrdinky z jedné velké rodiny, která se tvoří napříč generacemi. Nejedná se však o tři hlavní hrdinky jako v předchozím díle *The house of the seven gables*. V tomto románu je mimořádný počet hlavních postav, ať už mužských nebo ženských. Je zajímavé, že se všechny hlavní postavy jmenují stejně nebo podobně a má to co dělat s charakteristickými rysy, které sdílejí na základě podobného pojmenování.

Úrsula

Mezi hlavní hrdinky určitě patří hlava rodiny Buendía, Úrsula. Úrsula je celý život rázná, ale zato milující žena Josého Arcadia Buendíi. V rodině Buendíů vládne matriarchát, protože José Arcadio Buendía selhává ve funkci vůdce a hlavy rodiny. Úrsula se poté stará o celou rodinu. Společně se svým manželem je stejně důležitá, protože i ona je zakladatelkou vesnice Macondo. Hned na začátku je povaha Úrsuly dokonale vykreslena. Je stejně pracovitá jako její muž, vládne pevnými nervy a ráznějším přístupem. Zatímco manžel ztrácel drahocenný čas se svými vynálezy a zabýval se sněním, Úrsula se plně věnovala domácnosti, dělala veškeré práce v domě, které by měl vykonávat manžel. Úrsula by byla pravým opakem Hawthornovy tiché Hepzibah.

*“La laboriosidad de Úrsula andaba a la par con la de su marido. Activa, menuda, severa, aquella mujer de nervios inquebrantables, a quien en ningún momento de su vida se la oyó cantar, parecía estar en todas partes desde el amanecer hasta muy entrada la noche, siempre perseguida por el suave susurro de sus pollerines de olán. Gracias a ella, los pisos de tierra golpeada, los muros de barro sin encalar, los rústicos muebles de madera contruidos por ellos mismos estaban siempre limpios, y los viejos arcones donde se guardaba la ropa exhalaban un tibio olor de albahaca.”*⁶⁵

⁶⁵ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 17/18.

Úrsula byla na rozdíl od svého manžela realistická a stála nohama pevně na zemi, protože nevěřila, že by jim sny a ideály dopřály lepší život. Úrsula nedělala jenom mužské práce v domě, ale musela plnit i ženské povinnosti, jako je, například, výchova dětí. José Arcadio Buendía se svým dětem příliš nevěnoval, což Úrsulu často rozčilovalo.

“José Arcadio Buendía no creyó que fuera tan rígida la voluntad de su mujer....Pero Úrsula fue insensible a su clarividencia. —En vez de andar pensando en tus alocadas novelerías, debes ocuparte de tus hijos —replicó—. Míralos cómo están, abandonados a la buena de Dios, igual que los burros.”⁶⁶

Poslední ukázka demonstruje, jak pevné zdraví Úrsuly začíná pomalu chřadnout. I když ztrácí všechny smysly, nepřestává myslet na dobro své rodiny a nadále ukazuje svůj tvrdý zevnějšek. V rodině stále plní roli pečovatelky, protože chce vychovat každé novorozené dítě v domě.

“Entonces decidió que nadie volviera a llamarse Aureliano y José Arcadio. Sin embargo, cuando Aureliano Segundo tuvo su primer hijo, no se atrevió a contrariarlo.

—De acuerdo —dijo Úrsula—, pero con una condición: yo me encargo de criarlo.

Aunque ya era centenaria y estaba a punto de quedarse ciega por las cataratas, conservaba intactos el dinamismo físico, la integridad del carácter y el equilibrio mental.”⁶⁷

⁶⁶ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 23.

⁶⁷ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 219.

Amaranta

Amaranta je dcera Úrsuly a Josého Arcadia. Láskyplně se stará o své dva bratry Josého Arcadia a Aureliana a pomáhá matce Úrsule se vším potřebným v domě. Postupem času se začne nesnášet se svou adoptovanou sestrou Rebekou, na kterou žárlí. Rebeca získá srdce Pietra Crespiho a mají se brát, ale Amaranta jim dělá schválnosti. Z milující dívky se stává nepřející sestra. Nakonec soupeření sester dojde až do takového bodu, kdy musí Amaranta odejít z domu, aby se vydala na cesty. To je však jenom začátek jejího komplikovaného charakteru. Všechny následující příklady ukazují osobní prohry a tragédie, které postavu Amaranty po celý život doprovázejí. První ukáзка nám říká, jak se Amarantin charakter proměňuje a začíná vyhrožovat své sestře smrtí.

“—No te hagas ilusiones. Aunque me lleven al fin del mundo encontraré la manera de impedir que te cases, así tenga que matarte.”⁶⁸

Ani po jejím návratu do rodiny nemá Amaranta čisté svědomí. Po krátkém manželství záhadně umírá manželka jejího bratra Remedios. Amaranta si přála, aby se něco stalo spíše Rebece. Celý život si smrt Remedios vyčítala.

“Amaranta sufrió una crisis de conciencia. Había suplicado a Dios con tanto fervor que algo pavoroso ocurriera para no tener que envenenar a Rebeca, que se sintió culpable por la muerte de Remedios.”⁶⁹

Pietro nakonec požádal Amarantu o ruku, Amaranta jeho nabídku přijala s tím, že svatba bude později. Nakonec ze svatby úplně sešlo a zhrzený Pietro se zabil. Jeho smrt zapříčinila, že se z Amaranty stala chladná žena, která v budoucnu odmítne jakýkoliv vřelý cit. Tahle část knihy je spíše paradoxem, protože Pietra chtěla a toužila být jeho ženou. Když ho ale nakonec získala, nevezala si ho.

“Un martes, cuando nadie dudaba... Pietro Crespi le pidió que se casara con él. Ella no interrumpió su labor. Esperó a que pasara el caliente rubor de sus orejas e imprimió

⁶⁸ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 91.

⁶⁹ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 107.

a su voz un sereno énfasis de madurez. —Por supuesto, Crespi —dijo—, pero cuando uno se conozca mejor. Nunca es bueno precipitar las cosas.“⁷⁰

Další nápadník byl blízký přítel její bratra Aureliana Gerineldo. Zatímco Gerineldo Amarantu upřímně miloval a chtěl si ji také vzít, ona k němu vzhlížela spíše jako k rodinnému příteli. Nabídek k sňatku od něj dostala několik, ale bohužel žádná nebyla úspěšná. Tím Amaranta značně vybočovala z rodiny, protože jako žena měla hlavní úlohu provdat se a vést rodinný život. Nikdy se tak nestalo. Můžeme říct, že se stala černou ovčí, protože jakou roli by jinak žena měla? Podobný osud potkal i Hepzibah u Hawthorna, ale ta se nevdala, protože neměla nápadníky.

“Pero el día en que el coronel Gerineldo Márquez le reiteró su voluntad de casarse, ella lo rechazó. —No me casaré con nadie —le dijo—, pero menos contigo. Quieres tanto a Aureliano que te vas a casar conmigo porque no puedes casarte con él.“⁷¹

Poslední Amarantinou velkou láskou se stal její synovec Aureliano José. Amarantina náklonnost byla v jeho případě velice pomíjivá. Zachovala si chladnou hlavu, i jeho definitivně odmítla. Aureliano José měl poté smůlu, protože když se snažil na Amarantu zapomenout, byl zastřelen. Amaranta zůstává sama, neprovdaná a lituje svých předchozích rozhodnutí. Odvážíme se tvrdit, že téměř všechny Amarantiny vztahy skončily smrtí.

*“Aureliano José no se imaginaba cuánto terreno había perdido, la noche en que no pudo resistir más la farsa de la indiferencia, y volvió al cuarto de Amaranta. Ella lo rechazó con una determinación inflexible, inequívoca, y echó para siempre la aldaba del dormitorio.”*⁷²

⁷⁰ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 115.

⁷¹ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 164.

⁷² García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 176.

Rebeka

Postava Rebeky do příběhu přijde znenadání. Autor ji do příběhu uvede jako malé děvčátko, které potřebuje pomoc. Rodina Buendíů si ji osvojí, ale má to s ní těžké, protože je velice tichá, labilní a nemluví o svém původu. Je to velice zvláštní děvče, protože nejí lidské jídlo, ale živí se hlínou a vápnem ze zdi. Z primitivního děvčete se postupně stává velice vzdělaná dívka, dokonce nejchytřejší z dětí z první generace Buendíů.

“Pasó mucho tiempo antes de que Rebeca se incorporara a la vida familiar... No lograron que comiera en varios días. Nadie entendía cómo no se había muerto de hambre, ... descubrieron que a Rebeca sólo le gustaba comer la tierra húmeda del patio y las tortas de cal que arrancaba de las paredes con las uñas.”⁷³

Ačkoliv přišla do rodiny jako cizinka, postupem času si Rebeca získala všechny členy domácnosti, hlavně své sourozence. Hrála si s nimi, ale pořád si v sobě nosila silného a rebelského ducha. Mluvila plynule španělsky i jazykem indiánů, byla velice vzdělaná. Zvládala i manuální práce v domě. Později se její vztah s nevlastní sestrou Amarantou i se zbytkem rodiny rozpadl.

“Rebeca era tan rebelde y tan fuerte a pesar de su raquitismo, ... Participó en los juegos de Arcadio y Amaranta, que la recibieron como una hermana mayor, y comió con apetito sirviéndose bien de los cubiertos. Pronto se reveló que hablaba el castellano con tanta fluidez como la lengua de los indios, que tenía una habilidad notable para los oficios manuales y que cantaba el valse de los relojes con una letra muy graciosa que ella misma había inventado.”⁷⁴

Autor nám už pomalu naznačuje v následující ukázce rostoucí rivalitu mezi sestrami. Amaranta si uvědomila, že je Rebeka krásnější, což se v ženském světě neodpouští. Rebeca měla čistější pleť, velké oči a šikovné ruce, Amaranta naopak působila méně přitažlivě.

⁷³ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 54.

⁷⁴ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 55.

“Rebeca, al contrario de lo que pudo esperarse, era la más bella. Tenía un cutis diáfano, unos ojos grandes y reposados y unas manos mágicas que parecían elaborar con hilos invisibles la trama del bordado. Amaranta, la menor, era un poco sin gracia, pero tenía la distinción natural, el estiramiento interior de la abuela muerta”⁷⁵

I tady autor vykresluje postavu Rebeky jako velice komplikovanou. I když se stala součástí rodiny a byla vzdělaná, trpěla tím, že když se jí stala nějaká nepříjemnost, vrátila se ke svému dětskému zvyku jíst impulzivně hlínu. Když se zasnoubení s milovaným Pietrem blížilo ke konci, zhroutila se.

“Habría sido tan irreverente la sola idea de pensar en una nueva fecha para la boda, que el noviazgo se convirtió en una relación eterna, un amor de cansancio que nadie volvió a cuidar,... Perdido el rumbo, completamente desmoralizada, Rebeca volvió a comer tierra.”⁷⁶

V další ukázce se opět vykresluje Rebečina narušená povaha. Po ztroskotaném vztahu s Pietrem se do Rebeky zamiloval její nevlastní bratr José Arcadio. Když jí vyznal náklonnost tím, že jí pochválil vzhled, ztratila nad sebou kontrolu a začala opět jíst hlínu. Konzumací hlíny dává Rebeka jasně najevo, že neví, co má dělat a jak má reagovat na životní situace, což se podobá Hawthornově Hepzibah, která také neví, jak naložit s různými situacemi.

“En cierta ocasión, José Arcadio le miró el cuerpo con una atención descarada, y le dijo: «Eres muy mujer, hermanita». Rebeca perdió el dominio de sí misma. Volvió a comer tierra y cal de las paredes con la avidez de otros días, y se chupó el dedo con tanta ansiedad que se le formó un callo en el pulgar.”⁷⁷

⁷⁵ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 68.

⁷⁶ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 109.

⁷⁷ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 112-113.

José Arcadio a Rebeka se vzali a nakonec se z domu Buendíů vystěhovali. José Arcadio však tragicky zemřel. Jeho smrt byla pro Rebece tak těžká rána, kterou nezvládla. Zavřela se ve svém domě a nevycházela z něj. Zanevřela na celou svou rodinu, nikdy jim neodpustila, co se jí v životě stalo. I ona se jeví jako tragická postava společně se svou sestrou Amarantou.

“Tan pronto como sacaron el cadáver, Rebeca cerró las puertas de su casa y se enterró en vida, cubierta con una gruesa costra de desdén que ninguna tentación terrenal consiguió romper. Salió a la calle en una ocasión, ya muy vieja, ...”⁷⁸

Remedios Moscote

Další ženská postava přichází do příběhu nečekaně a už jako děvče. Rodina Moscote se představuje rodině Buendíů. Vychovaná, krásná, ale pouze devítiletá Remedios se zelenýma očima ihned zaujme nejednoho člena rodiny Buendíů. Pro jednoho člena rodiny se však stane láskou životní, téměř až posedlou.

“Don Apolinar Moscote no perdió la serenidad. Les presentó a dos de sus hijas que se encontraban allí por casualidad: Amparo, de dieciséis años, morena como su madre, y Remedios, de apenas nueve años, una preciosa niña con piel de lirio y ojos verdes. Eran graciosas y bien educadas.”⁷⁹

Remedios i přes svůj nízký věk zaujala milovníka Aureliana natolik, že se o ní začal ucházet. I přes věkový rozdíl ji nakonec požádal o ruku a musel počkat do chvíle, kdy se stane ženou. Remedios působila odhodlaně, sebejistě a už v dětském věku věděla, že má před sebou důležitou roli. Aureliana měla ráda spíše platonicky a jelikož byla o hodně let mladší, nedokázala ho odmítnout. Můžeme jenom odhadovat, že je to narážka na fakt, že dívky neměly příliš právo odmítat muže, kteří je požádali o ruku.

⁷⁸ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 158.

⁷⁹ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 72.

*“Todo el mundo quedó en paz, menos Aureliano. La imagen de Remedios, la hija menor del corregidor, que por su edad hubiera podido ser hija suya, le quedó doliendo en alguna parte del cuerpo. Era una sensación física que casi le molestaba para caminar, como una piedrecita en el zapato.”*⁸⁰

Remedios postupně stárá, dosáhla věku dospělosti, ale nebyla poučená o manželství, a tak se musela během příprav na svou svatbu všechno naučit. Byla sice ze sester nejmladší, ale vdala se jako první. Remediosin život končí krátce po svatbě, kdy nečekaně umírá, což si vyčítá celý život Amaranta. I když byla za Aureliana provdaná krátce, zanechala na něm stopu po celý život.

*“Apenas si hubo tiempo de enseñarla a lavarse, a vestirse sola, a comprender los asuntos elementales de un hogar. La pusieron a orinar en ladrillos calientes para corregirle el hábito de mojar la cama. Costó trabajo convencerla de la inviolabilidad del secreto conyugal, porque Remedios estaba tan aturdida y al mismo tiempo tan maravillada con la revelación, que quería comentar con todo el mundo los pormenores de la noche de bodas. Fue un esfuerzo agotador, pero en la fecha prevista para la ceremonia la niña era tan diestra en las cosas del mundo como cualquiera de sus hermanas”*⁸¹

⁸⁰ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 73.

⁸¹ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 99.

Krásná Remedios

Hned při první zmínce postavy autor popisuje nesmírnou krásu Krásné Remedios. Amaranta opět projevuje známky své žárlivé povahy. Poprvé žárlila na krásu Rebeky, nyní na tu Remediosinu. Amarantě připomíná Krásná Remedios mladou manželku Aureliana, Remedios, které možná zapříčinila její nešťastnou smrt.

“Amaranta descubrió de pronto que aquella niña que había criado, que apenas despuntaba a la adolescencia, era ya la criatura más bella que se había visto en Macondo. Sintió renacer en su corazón el rencor que en otro tiempo experimentó contra Rebeca, y rogándole a Dios que no la arrastrara hasta el extremo de desearle la muerte, la desterró del costurero.”⁸²

Krásné Remedios autor připisuje krásu tak nadpozemskou až nereálnou, kterou si ona sama ani neuvědomuje. Krása je to vábivá a nebezpečná, často až smrtící. Muži kolem ní přestávají být přičetní a umírají. Její nebeská krása byla známá široko daleko. Typickým znakem magického realismu je i nadpozemská, nevysvětlitelná krása mladých dívek. Tento prvek použila i Isabel Allende ve svém díle, který si později také vysvětlíme.

“El día de Año Nuevo, enloquecido por los desaires de Remedios, la bella, el joven comandante de la guardia amaneció muerto de amor junto a su ventana.”⁸³

Krásna Remedios si však vyžádala krutou daň. Autor dal sice Remedios krásu a nevinnost, ale dívka velice strádala. Krásná Remedios nerozuměla tomu, jak funguje svět, neuvědomovala si zlé lidské stránky včetně zloby, závisti a především chťiče. Sama žila ve svém dětském světě, do kterého jí nikdo z členů rodiny nezasahoval. Nikdo po ní nechtěl, aby se vdala, žila v manželském životě, protože pro tento život nebyla stvořena. Krásná Remedios nakonec mizí neznámo kam, když je větrem odváta jak větší prostěradla. Aurelianova manželka Remedios byla dospělá žena v dětském těle, ale Krásná Remedios byla i v těle dospělé stále dítětem.

⁸² García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 191.

⁸³ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 211.

“Remedios, la bella, fue la única que permaneció inmune a la peste del banano. Se estancó en una adolescencia magnífica, cada vez más impermeable a los formalismos, más indiferente a la malicia y la suspicacia, feliz en un mundo propio de realidades simples. No entendía por qué las mujeres se complicaban la vida con corpiños y pollerines, ...”⁸⁴

Meme

Autor nám představuje další velice jedinečnou, do budoucnosti hledící hrdinku. Renata Remedios “Meme” se projevovala jako extrovertní osobnost. Extrovertní chování a otevřená mysl bylo v rodině něco jedinečného, příliš členů rodiny Buendía takoví nebyli. Zatímco členové rodiny Buendía si spíše libovali v soukromí a v rodinných záležitostech, Meme se netajila tím, že si ráda zvala své přátele.

“...El primer signo de esa herencia calamitosa se reveló en las terceras vacaciones, cuando Meme apareció en la casa con cuatro monjas y sesenta y ocho compañeras de clase, a quienes invitó a pasar una semana en familia, por propia iniciativa y sin ningún anuncio.”⁸⁵

Meme začala hrát na spinet, aby potěšila svou matku Fernandu, která v ní viděla talentované dítě. Fernanda byla rázná a spořádaná žena věnující se hlavně domácnosti, Meme se jí chtěla zpočátku podobat, aby se jí zavděčila. Ve skutečnosti byla Meme její pravý opak, byla více chaotická a lehkomyšlná. Opět zde hraje roli spinet, na který Meme hraje stejně jako Alice v díle v *The house of the seven gables* nebo José Arcadio Buendía v *Cien años de soledad*.

“Su carácter frívolo y hasta un poco infantil no parecía adecuado para ninguna actividad seria, pero cuando se sentaba al clavicordio se transformaba en una muchacha diferente, cuya madurez imprevista le daba un aire de adulto. Así fue

⁸⁴ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 264.

⁸⁵ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 297.

*siempre. En verdad no tenía una vocación definida, pero había logrado las más altas calificaciones mediante una disciplina inflexible, para no contrariar a su madre.*⁸⁶

Autor popisuje další Meminy stránky, tentokrát její vzhled. Poprvé v životě nemusela Amaranta žárlit na krásu své příbuzné, protože stejně jako Amaranta neoplývala Meme krásou, ze které by muži šileli.

*“Meme despuntaba en una edad frutal. No era bella, como nunca lo fue Amaranta, pero en cambio era simpática, descomplicada, y tenía la virtud de caer bien desde el primer momento...”*⁸⁷

Nyní budeme svědci ukázek, kdy se Memina rebelská povaha začne více projevovat. Dává najevo své feministické názory, přestává poslouchat matku Fernandu a zajímá se o věci, které by ji jako ženu vůbec neměly zaujmout. Našla v sobě touhu zkoušet nové věci, především řídit auto. Nebyla fascinována jenom řízením, ale i tím, jak auto funguje. Fascinace auty je velice důležitým prvkem i v následujícím díle od Isabel Allende.

*“Como el chofer estaba enfermo, lo encargaron a él de conducirlas, y Meme pudo al fin satisfacer su deseo de sentarse junto al volante para observar de cerca el sistema de manejo.”*⁸⁸

Osudným mužem pro Meme se stal Mauricio Babilonia, který pracoval právě s auty. Meme nikdy nebyla zamilovaná, a tak se náhlého citu k němu zalekla. Nakonec přijala Mauricia a začala se s ním vídat, lhala kvůli němu i své matce Fernandě. Přestala být tou extrovertní osobou, rušila setkání a nebavila se ani se svými přítelkyněmi, protože chtěla být jenom s ním. Aféra došla do svého konce, protože Meme porodila nemanželského syna Aureliana Babiloniui, což vedlo k okamžité ztrátě důstojnosti v rodině. Meme byla bohužel obětí své rodiny, protože když poslouchala svou matku, tak byla hodnou dcerou, ale jakmile přestala plnit očekávání a byla tím, kým chtěla sama

⁸⁶ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 307/308.

⁸⁷ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 311.

⁸⁸ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 324/325.

být, byla poslána od své rodiny pryč. Nikdy se už nevrátila. Meme byla velice zajímavý charakter. Jako jediná z hlavních hrdinek dokázala změnit k lepšímu a stála si jako první dívka za svým, i když se musela postavit své rodině.

“Se volvió loca por él. Perdió el sueño y el apetito, y se hundió tan profundamente en la soledad, que hasta su padre se le convirtió en un estorbo. Elaboró un intrincado enredo de compromisos falsos para desorientar a Fernanda, perdió de vista a sus amigas, saltó por encima de los convencionalismos para verse con Mauricio Babilonia a cualquier hora y en cualquier parte.”⁸⁹

Amaranta Úrsula

Po smrti matriarchy Úrsuly by dům strádal a upadl by v zapomnění. Naštěstí je tu poslední důležitá hrdinka Amaranta Úrsula, která jako jediná měla zájem obnovit radost, která v domě chyběla. Vrátila do domu život a postarala se o něj s láskou, protože to bylo její jediné rodinné dědictví.

“A la muerte de Úrsula, la casa volvió a caer en un abandono del cual no la podría rescatar ni siquiera una voluntad tan resuelta y vigorosa como la de Amaranta Úrsula, que muchos años después, siendo una mujer sin prejuicios, alegre y moderna, con los pies bien asentados en el mundo, abrió puertas y ventanas. Para espantar la ruina, restauró el jardín, exterminó las hormigas coloradas que ya andaban a pleno día por el corredor, y trató inútilmente de despertar el olvidado espíritu de hospitalidad.”⁹⁰

I vzhled hrál u Amaranty Úrsuly velkou roli. Autor ji popisuje jako krásnou dívku, jejíž krása se mohla rovnat i Krásné Remedios.

“Amaranta Úrsula, heredera de ciertos encantos de Remedios, la bella, ocupaba en hacer sus tareas escolares el tiempo que antes perdía en atormentar a Úrsula, y empezaba a manifestar un buen juicio y una consagración a los estudios que hicieron renacer en Aureliano Segundo la buena esperanza que le inspiraba Meme.”⁹¹

⁸⁹ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 328/329.

⁹⁰ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 393.

⁹¹ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 394/395.

Amaranta Úrsula byla stejné povahy jako Meme. Byla spontánní, emancipovaná a dokázala pracovat na čemkoliv, na co si vzpomněla. Zatímco Meme byla zaujatá automobily a technickými vynálezy, Amaranta Úrsula našla zalíbení v módě a v moderních vymoženostech.

*“Nunca se vio en la casa a nadie con mejor humor a toda hora y en cualquier circunstancia, ni a nadie más dispuesto a cantar y bailar, y a tirar en la basura las cosas y las costumbres revenidas...Era tan espontánea, tan emancipada, con un espíritu tan moderno y libre, que Aureliano no supo qué hacer con el cuerpo cuando la vio llegar...Activa, menuda, indomable, como Úrsula, y casi tan bella y provocativa como Remedios, la bella, estaba dotada de un raro instinto para anticiparse a la moda.”*⁹²

Vášnivá Amaranta Úrsula se naprosto oddala své lásce k Aurelianovi navzdory tomu, že byla už vdaná. Meme se vzepřela matce, Amaranta Úrsula zase svému manželovi. Meme však svého přítele před všemi tajila, Amaranta Úrsula svému muži dokonce oznámila, že je zamilovaná do jiného. Milenecký vztah se nevyhnul skandálu.

*“Sin embargo, sus noticias se fueron haciendo poco a poco tan inciertas, y tan esporádicas y melancólicas las cartas del sabio, que Aureliano se acostumbró a pensar en ellos como Amaranta Úrsula pensaba en su marido, y ambos quedaron flotando en un universo vacío, donde la única realidad cotidiana y eterna era el amor.”*⁹³

⁹² García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 428/429.

⁹³ García Márquez, Gabriel (2007), *Cien años de soledad* ..., s. 459/460.

Hlavních hrdinek v románu *Cien años de soledad* je opravdu mnoho. Márquez se nechal hodně inspirovat Hawthornem, protože i v jeho díle jsou ženské postavy z jedné početné rodiny a prožívají strasti i radosti v jednom domě. Každá z žen má svůj osobitý charakter, různé představy, co od života chtějí a jakým směrem se chtějí vydat. Nadále je Márquez inspirovaný u Hawthorna i tím, že své hrdinky představuje jako feministické charaktery. Márquezova postava Meme miluje a řídí auta a Amaranta Úrsula se vyzná v módě a cestování. Nadále je zde opakování prvku, že se ženy v obou románech starají o dům se zahradou a bez jejich snahy by se dům proměnil v ruiny. Naopak co je u Márqueze nového, je, že své hrdince Krásné Remedios připsal psychickou poruchu, kterou nikdo z její rodiny jako vážnou nemoc nebere. Je pro ně spíše spirituální krásnou ženou, která nepatří do normálního světa. Právě z Márquezova díla Isabel Allendová čerpá pro své dílo více než z Hawthornova. Márquez naznačil pevnou vůli ženského ducha a odhodlání udržet rodinu pohromadě a jít si za tím, co sami chceme. Právě postava Meme si prosadila lásku k Mauriciovi a k autům, i když za to zaplatila vysokou cenu. Amaranta Úrsula také zaplatila vysokou daň za lásku k jinému muži, než byl její manžel.

6.3.3. ŽENY v díle *La casa de los espíritus*

Posledním třetím románem, kde jsou velice důležité hlavní hrdinky, je *La casa de los espíritus* od autorky Isabel Allendové. Ženské hrdinky se vyskytují v drtivé části románu a jsou to převážně ony, které jsou účastnice rodinných či politických událostí, přírodních tragédií i šťastných konců. Ve srovnání s románem *Cien años de soledad* hlavní ženské postavy opět pochází z početné rodiny, sledujeme jejich osudy napříč generacemi.

Nívea

První důležitou hrdinkou je Nívea, která je vdaná za Severa, který oplývá politickými ambicemi. Sama doufá, že se manželovi jeho politická ctižádost vyplatí a dostane se do Kongresu, aby mohla získat hlasovací právo pro ženy. Nívea se dá považovat za feministku, lépe vystihující slovo pro ni je však sufražetka, což byly ženy, které bojovaly za svá hlasovací práva. Nívea vedla uspořádaný rodinný život, ale sama chtěla mít politický vliv jako její manžel. Oficiálně byl sice hlavou rodiny její manžel Severo, Nívea však měla v rodině poslední slovo, což se značně podobá i matriarchě rodiny Buendía Úrsule z díla *Cien años de soledad*.

“Su esposa Nívea prefería entenderse con Dios sin intermediarios, ..., pero acompañaba a su marido en sus ambiciones parlamentarias, en la esperanza de que si él ocupaba un puesto en el Congreso, ella podría obtener el voto femenino, por el cual luchaba desde hacía diez años, sin que sus numerosos embarazos lograsen desanimarla.”⁹⁴

Manželé měli slabost pro moderní věci, a tak nebylo překvapivé, že vlastnili automobil. Je tu určitá podobnost s dílem *Cien años de soledad*, kde jedna z hlavních hrdinek Meme měla slabost pro technické vynálezy, především auta. Zatímco Nívea se aut spíše bála, Meme si k nim našla cestu a naučila se je i řídit. To se ale manželům Del Valle stalo osudným, což je zřejmé z poslední ukázky.

“Los esposos Del Valle murieron tal como Clara lo soñó y tal como, en broma, Nívea había anunciado a menudo que morirían. - Cualquier día nos vamos a matar en esta

⁹⁴ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 13.

máquina infernal - decía Nívea señalando al viejo automóvil de su marido. Severo del Valle tuvo desde joven debilidad por los inventos modernos. El automóvil no fue una excepción.”⁹⁵

Rosa

Autorka nám postupně představuje dcery Nívey a Severa. Rosa je nám představena jako bytost nádherná, skoro až božská, která jako by byla utkaná z jiné, nadpozemské látky. Připomínala svým vzhledem mořskou pannu, protože měla zelené vlasy a žluté oči. Všude se říkalo, že je Níveina dcera nejkrásnější stvoření, které se kdy narodilo. Role Rosy v příběhu je spíše taková “okrasná”, působí jenom jako místní kráska. Autorka by se skrze Rosu mohla vysmívat tamní společnosti, kdy údělem ženy bylo jenom být krásná.

*“Posó la vista en Rosa, la mayor de sus hijas vivas, y, como siempre, se sorprendió. Su extraña belleza tenía una cualidad perturbadora de la cual ni ella escapaba, parecía fabricada de un material diferente al de la raza humana. Nívea supo que no era de este mundo aun antes que naciera, ...Al nacer, Rosa era blanca, lisa, sin arrugas, como una muñeca de loza, con el cabello verde y los ojos amarillos, la criatura más hermosa que había nacido en la tierra desde los tiempos del pecado original, ...”*⁹⁶

S Rosou se celý život zacházelo jako s křehkým stvořením, které přišlo odjinud a nepatří do našeho světa, kde jsou pozemské problémy. Rosa nikdy nic nemusela řešit, rodina to vyřešila místo ní. Nacházíme zde opět podobnost s románem *Cien años de soledad*, kde je Rose velice podobná postavě Krásné Remedios, i ona byla to nejkrásnější děvče široko daleko a netrápila se běžným životem. Rosa však na rozdíl od Krásné Remedios nebyla zaostalá a byla vzdělaná. Tragický konec však potkal obě dvě postavy. Rosa zemře na otrávení a Krásná Remedios zmizí neznámo kam. Rosino otrávení by mohlo připomínat záhadné úmrtí Remedios, manželky Aureliana, která také mohla zemřít na otrávení.

⁹⁵ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 132.

⁹⁶ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 14.

“Ella prefería no atormentar a su hija con exigencias terrenales, pues presentía que Rosa era un ser celestial, que no estaba hecho para durar mucho tiempo en el tráfico grosero de este mundo, por eso la dejaba en paz...”⁹⁷

Clara

Clara byla z Niveiných dětí nejzvláštnější a neustále žila v Rosině stínu. Byla sice poslušná, ale velice svéhlavá. Jako malá rozhodla, že nebude celé své dospívání mluvit, protože v tom neviděla žádný smysl. Nakonec mluvila, ale pak se k mlčení jako dospělá zase vrátí... Dalo by se říct, že Clařina povaha byla velice rebelská, nedbala na své společenské postavení. Clařina raná povaha je téměř totožná s povahou Meme z díla *Cien años de soledad*.

“Clara tenía diez años cuando decidió que no valía la pena hablar y se encerró en el mutismo. Su vida cambió notablemente...Rostipov la examinó cuidadosamente y por último declaró que el caso no era de su incumbencia, puesto que la pequeña no hablaba porque no le daba la gana, y no porque no pudiera.”⁹⁸

Zatímco se Rosa narodila jako nejkrásnější bytost na světě, Clara oplývala magickými schopnostmi. Zнала smysl snů, viděla budoucnost. Uměla svou myslí hýbat předměty. Čím byla Clara starší, tím její moc sílila. Nakonec se své schopnosti naučila ovládat. Magický svět však vnímá pouze Clara a v dospělosti i její přítelkyně. Je zajímavé právě to, že se kouzelný svět a kouzlo magického realismu objevuje pouze v příběhové linii Clary. Jak její dcera Blanca, tak i vnučka Alba onu schopnost nemají a jsou vtažené do světa reálného, plného strachu z politického i rodinného napětí.

“Clara clarividente conocía el significado de los sueños.... Los sueños no eran lo único que Clara adivinaba. También veía el futuro y conocía la intención de la gente, virtudes que mantuvo a lo largo de su vida y acrecentó con el tiempo....La habilidad de Clara

⁹⁷ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 16.

⁹⁸ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 85-86.

para mover objetos sin tocarlos no se pasó con la menstruación, como vaticinaba la Nana, sino que se fue acentuando hasta tener tanta práctica, ...”⁹⁹

Ani Clara neměla běžné dětství a dospívání, podobně jako kdysi Rosa. Clara však měla více zálib než její sestra, četla, hýbala předměty, venčila svého psa Barrabáse a věštila. Jedinou domácí prací, kterou Clara zvládala, bylo pletení. Do jiných ženských prací se nehrnula, nebavilo jí to a neviděla v tom smysl. Clara žila dlouho v přesvědčení, že vše vyřeší magie či její umění se slovy. Na své naivní myšleni brzy v manželství doplatí, protože její manžel Esteban nebude chtít vědmu, ale pořádnou ženu v domácnosti.

“La niña ocupaba el tiempo que le dejaban sus preceptores en leer, mover sin tocar los objetos más diversos, corretear a Barrabás, practicar juegos de adivinación y aprender a tejer que, de todas las artes domésticas, fue la única que pudo dominar.”¹⁰⁰

Když přišel Esteban za Clarou, aby ji požádal po smrti Rosy o ruku, byl nervózní a dlouho se nedokázal vyjádřit, proč vlastně přišel. Clara byla neoblomná a ihned se ho zeptala, zda si ji vezme. Esteban Clařinu netaktnost nečekal, ale byl rád, že je Clara cílevědomá a o ruku ji požádal. Clara jeho nabídku přijala, protože o své svatbě dávno věděla, ale nikdy Estebana nemilovala a byla ochotná se provdat i bez lásky. Podobný platonický vztah měli mezi sebou i postavy Aureliana a Remedios z díla *Cien años de soledad*, kdy Remedios přijala Aurelianovu nabídku k sňatku bez vážnějšího uvažování.

“-¿Usted quiere casarse conmigo? -preguntó Clara y él notó un brillo irónico en sus pupilas de avellana.

-¡Clara, por Dios! -exclamó su madre horrorizada-. Disculpe, Esteban, esta niña siempre ha sido muy impertinente.

-Quiero saberlo, mamá, para no perder tiempo -dijo Clara.

⁹⁹ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 87-89.

¹⁰⁰ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 90.

-A mí también me gustan las cosas directas -sonrió feliz Esteban-. Sí, Clara, a eso he venido...No sabía que ella había visto su propio destino, por eso lo había llamado con el pensamiento y estaba dispuesta a casarse sin amor. ¹⁰¹

Další ženská postava tvoří součást Clařina příběhu. Férula se po svatbě svého bratra Estebana přestěhovala k nim na statek Tři Marie. Esteban a Férula k sobě chovali spíše chladný vztah, ale Férulino ledové srdce zahřála až láskyplná Clara. Férula nebyla vdaná, byla starší a společností opovrhována. Postava neprovdané, postarší Féruly je opět podobná s Hepzibah z díla *The house of the seven gables*. Obě dvě byly společností opovrhovány, protože neodpovídaly typickým standardům své doby.

“-¿Aunque haya pecado de pensamiento, padre? -Bueno, depende del pensamiento...

-En la noche no puedo dormir; me sofoco. Para calmarme me levanto y camino por el jardín, vago por la casa, voy al cuarto de mi cuñada, pego el oído a la puerta, a veces entro de puntillas para verla cuando duerme, parece un ángel, tengo la tentación de meterme en su cama para sentir la tibieza de su piel y su aliento.”¹⁰²

Clara nikdy nebyla typická manželka a hospodyně, spíše nechávala péči o děti a domácnost na Férule. Více se starala o venkovany a jejich děti. Založila si menší školu a především učila ženy, aby přežily ve venkovském prostředí. Také byla stále součástí svého magického světa, zatímco jí Esteban neustále připomínal, že musí žít v realitě a řešit skutečné problémy.

“Se levantaba al amanecer con su marido, compartían el desayuno vestidos, él se iba a vigilar los trabajos y afanes del campo, mientras Férula se hacía cargo de la casa, ... Clara repartía su tiempo entre el taller de costura, la pulpería y la escuela, donde hizo su cuartel general para aplicar remedios ..., enseñar a los niños a cantar rengo una vaca lechera, no es una vaca cualquiera, a las mujeres a hervir la leche, curar la diarrea y blanquear la ropa.” ¹⁰³

¹⁰¹ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 101-102.

¹⁰² Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 111.

¹⁰³ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 117.

Autorka nám popisuje rodinný zvrát, který navždy ovlivnil manželství Clary a Estebana. Zamilovanost oddané Féruly byla její zkázou. Nakonec se ke Claře přiblížila natolik, že Esteban svou sestru a ženu uviděl spící vedle sebe a nesnesl pomýšlení, že by mu jeho vlastní sestra vzala manželku. Obviňoval Férulu z různých homosexuálních sklonů. Clara jejich spor nechápala a vykázaní Féruly ze statku nesla špatně, vyčítala si to celý život. Férula je postava velice tragická, protože její sexualita byla v té době ve společnosti velice tabuizována. Nakonec zemřela opuštěná a Clara si u její smrtelné postele přiznala, jak velkou lásku k ní také chovala.

“Buscando un poco de compañía y calor, se acostó a su lado procurando no despertarla y murmurando oraciones silenciosas para que aquello no fuera a degenerar en un terremoto. Allí la encontró Esteban Trueba... Se abalanzó sobre su hermana con la misma rabia con que lo hubiera hecho si fuera el seductor de su esposa y la sacó de la cama,... mientras Clara, desde la puerta de su habitación clamaba sin comprender lo que había ocurrido. A solas con Férula, Esteban descargó su furia de marido insatisfecho y gritó a su hermana lo que nunca debió decirle, desde marimacho hasta meretriz, acusándola de pervertir a su mujer, de desviarla con caricias de solterona, de volverla lunática, distraída, muda y espiritista con artes de lesbiana...”¹⁰⁴

Po tragickém zemětřesení, kdy se *Tři Marie* proměnily ve zříceninu a popel, se Clařina osobnost proměnila. Esteban málem zemřel a zůstal dlouho zdravotně závislý na péči ostatních. Clara se musela stát domácí hospodyňkou. Autorka tuhle proměnu líčí jako konec dlouhého dětství, kdy se pasivní Clara stala poprvé ženou v domácnosti. Clařina nová osobnost připomíná Úrsulu ze *Cien años de soledad*, které se také starala o celou svou domácnost.

“Clara cambió mucho en esos meses... Por primera vez en su vida se hizo cargo, sin ninguna ayuda, de los asuntos materiales, porque ya no contaba con su marido, con Férula o con la Nana. Despertó al fin de una larga infancia en la que había estado siempre protegida, rodeada de cuidados, de comodidades y sin obligaciones...”¹⁰⁵

¹⁰⁴ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 143-144.

¹⁰⁵ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 177-178.

Další zlom manželství Clary a Estebana nastal ve chvíli, kdy Clara oporovala svému manželovi. Esteban nesnesl pomýšlení, že má jejich dcera Blanca milenecký vztah s jejich podřízeným Pedrem. Clara však vždycky věděla, že je Esteban krutý a násilný k ženám. Opustila manžela a se svou dcerou Blancou se vrátily do města. Clařina povaha je zde značně feministická, vzepření manželovi, nalezení vnitřní síly manžela opustit bez jakéhokoliv vysvětlení jsou známky nezločného ženského ducha. Nakonec se Esteban za svou rodinou vrátil, ale ke Claře si už cestu nikdy nenašel. Rozvod nebyl v té době příliš běžný, a tak byli stále manželé, ale chovali se k sobě jako cizí.

“-¡Debí haberlo matado cuando se lo prometí! ¡Acostándose con mi propia hija!...

-Pedro Tercero García no ha hecho nada que no hayas hecho tú -dijo Clara, cuando pudo interrumpirlo-. Tú también te has acostado con mujeres solteras que no son de tu clase. La diferencia es que él lo ha hecho por amor. Y Blanca también.

Trueba la miró, inmovilizado por la sorpresa. Por un instante su ira pareció desinflarse y se sintió burlado, pero inmediatamente una oleada de sangre le subió a la cabeza. Perdió el control y descargó un puñetazo en la cara a su mujer;...Clara no volvió a hablar a su marido nunca más en su vida. Dejó de usar su apellido de casada y se quitó del dedo la fina alianza de oro... Dos días después, Clara y Blanca abandonaron Las Tres Marías y regresaron a la capital.”¹⁰⁶

¹⁰⁶ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 213-214.

Blanca

Jak dokládá následující pasáž, Blanca měla vlastnosti obou svých rodičů. Jednalo se především o klid a sentimentalitu její matky, řád a cit pro spravedlnost svého otce, podědila také tmavší rysy díky španělské a arabské krvi Truebů, ale klíčové charakteristiky svých rodičů postrádala. Blanca netrávila čas s duchy, nerozuměla a nevěnovala se magii jako Clara, nebyla výbušná a násilnická jako Esteban. Měla ráda samotu, preferovala čtení a hodně studovala.

“Había heredado de los Trueba la sangre española y árabe, el porte señorial, el rictus soberbio, la piel aceitunada y los ojos oscuros de sus genes mediterráneos, pero teñidos por la herencia de la madre, de quien sacó la dulzura que ningún Trucha tuvo jamás. Era una criatura tranquila que se entretenía sola, estudiaba, jugaba con sus muñecas y no manifestaba la menor inclinación natural por el espiritismo de su madre o por las rabietas de su padre.”¹⁰⁷

Blanca celý život milovala pouze jednoho muže - Pedra Tercera Garcíu. Jejich milenecký vztah trval léta. Bála se však stálého závazku a jeho nabídky k sňatku stále odmítala. Měla obavy ze společného soužití, protože viděla, co se stalo s manželstvím jejich rodičů. Tady nám autorka zajímavě představuje ženu, která nespěchá do manželství a je to naopak muž, který je zoufalý z toho, že mu jeho milovaná nabídku k sňatku několik let odmítá. Postava Blancy je v tomto ohledu podobná postavě Amaranty z románu *Cien años de soledad*.

“La conminó a casarse de una vez por todas, porque ya estaba harto de esos amores furtivos y ya no tenía edad para vivir así. Blanca le dio la misma respuesta que le había dado muchas veces antes.

-Tengo que pensarlo, mi amor.....

-Lo has pensado durante casi medio siglo. Ya basta. Es ahora o nunca -concluyó.”¹⁰⁸

¹⁰⁷ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 156.

¹⁰⁸ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 363.

Politická situace v Chile se vymyká kontrole. Strach se šířil ulicemi a kdo nepodporoval režim, musel být odstraněn. Komunistický Pedro Tercero García se schovával u Blancy ve sklepě, ale Blanca se neustále bála, že na něj přijdou. Jedinou šancí na přežití bylo odjet ze země. Blanca a Pedro odešli žít do Kanady a Alba zůstala se svým dědečkem v Chile. Je zde otázka morálky, zda udělala Blanca správné rozhodnutí, když ponechala své dítě osudu v politicky rozpolcené zemi a odešla si žít jinam s milencem.

“-Vengo a sacarlo de aquí -dijo Trueba.

-¿Por qué? -preguntó Pedro Tercero.

-Porque Blanca me lo pidió -respondió el otro. -Váyase al carajo -balbuceó Pedro Tercero. -Bueno, para allá vamos. Usted viene conmigo..... Lo condujeron a la oficina del nuncio, ... para enviarlo al extranjero junto a Blanca, quien había decidido vivir en el exilio el amor postergado desde su niñez.”¹⁰⁹

Alba

Alba se narodila Blance a její velké lásce Pedrovi Tercerovi. Její matka Blanca ji chtěla pojmenovat po své matce Claře, ale to Clara striktně odmítla, protože nechtěla, aby se jména v rodině opakovala. Nakonec ženy vyhledaly ve slovníčku, které jméno má stejný význam jako Nívea, Clara nebo Blanca, a tak našly jméno Alba. Clařino odmítnutí stejného pojmenování v rodině kvůli možnému zmatku by mohla být přímá narážka na opakování jmen v díle *Cien años de soledad*, ale paradoxně jí i tak daly totožné jméno.

“Su madre quería llamarla Clara, pero su abuela no era partidaria de repetir los nombres en la familia, porque eso siembra confusión en los cuadernos de anotar la vida. Buscaron un nombre en un diccionario de sinónimos y descubrieron el suyo, que es el último de una cadena de palabras luminosas que quieren decir lo mismo.”¹¹⁰

¹⁰⁹ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 412.

¹¹⁰ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 277-278.

Jak můžeme vidět na další ukázce, Albu v mládí vyučování nebavilo, nebyla taková, jako bývala Blanca. Alba se schválně vzdalovala ve škole od všech, zatímco Blanca by ráda měla tenkrát na škole přátele.

“Se aburría en las clases. En los recreos se sentaba en el rincón más lejano y discreto del patio, para no ser vista, temblando de deseo de que la invitaran a jugar y rogando al mismo tiempo que nadie se fijara en ella.”¹¹¹

Aniž by si to Alba uvědomovala, zraňovala svými slovy i svou rodinu. Měla ráda svého strýčka Jaimeho, ale on ji měl rád více než svou neteř. Tady možná autorka naráží na incestní lásku, která se objevovala u Márqueze. Alba milovala politického rebela Miguela, tímhle se významně podobala své matce Blance.

“-¡Si no fueras mi tío, me casaría contigo! -bromeó Alba.

-¿Y Miguel?

-Sería mi amante.

A Jaime no le pareció divertido y el resto del paseo estuvo huraño.”¹¹²

Autorka dále popisuje, jak se povaha Alby měnila a jak se z prosté dívky stala sebejistá žena, která uměla mít vlastní názor. Blanca se nikdy nedokázala postavit svému otci, velkému patriarchovi Estebanovi, ale Alba s tím neměla problém.

“-¡Ahora las van a pagar! -exclamó el senador Trueba alzando la copa. Alba se la arrebató de la mano de un zarpazo y la lanzó contra la pared, haciéndola añicos. Blanca, que nunca había tenido el valor de hacer frente a su padre, sonrió sin disimulo.

-¡No vamos a celebrar la muerte del Presidente ni la de otros, abuelo! dijo Alba.”¹¹³

Alba se čím dál tím více podobala své babičce Claře. I Clara pomáhala potřebným, nikdy se nad nikým nepovyšovala.

¹¹¹ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 316.

¹¹² Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 371.

¹¹³ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 391.

Alba naopak byla oporou obětem politického převratu, hledala zmizelé a utěšovala zbičované. Blanca se naopak nikdy v politice neangažovala. Nakonec své snažení Alba později vzdává a stává se sama obětí.

“Del mismo modo que no pudo sentarse a llorar la muerte de su tío Jaime, Alba tampoco pudo perder la cabeza pensando en Miguel o lamentando al Poeta. Estaba absorta en su tarea de indagar por los desaparecidos, consolar a los torturados que regresaban...”¹¹⁴

Alba byla nakonec zavřena a mučena svým příbuzným, strážníkem Garcíou. García měl nevyřízené účty s Estebanem, ale pro svůj vztek si vybral nevinnou Albu. García s ní trávil veškerý svůj čas, aby ji mohl vyslýchat a ubližovat, až si nepřímo uvědomil, že je do ní zamilovaný. Cit zamilovanosti ale nesnesl, a tak Albě ubližoval ještě víc.

“Un día el coronel García se sorprendió acariciando a Alba como un enamorado y hablándole de su infancia en el campo, cuando la veía pasar a lo lejos, ... mientras él, descalzo en el barro, se juraba que algún día le haría pagar cara su arrogancia y se vengaría de su maldito destino de bastardo... Ordenó que pusieran a Alba en la perrera y se dispuso, furioso, a olvidarla.”¹¹⁵

Albu nakonec zachránily Estebanovy známosti, a tak se dívka vrátila k němu domů. Nakonec se oba dva rozhodli, že zrenovují zničený dům jako počátek nové éry. Zatímco členové rodiny z díla *The house of the seven gables* ze svého domu utekli, v *Cien años de soledad* o dům přišli přírodní pohromou. Postava Hepzibah svůj dům celý život nenáviděla, ale naopak Alba považovala svůj statek *Tři Marie* za dědictví. Autorka čtenářům na konci příběhu odhalí, že je Alba těhotná, ale sama neví, kdo je otcem. Otcem jejího dítěte může být jak Miguel, tak i strážník García, který je jejím příbuzným. Téma incestu je častým motivem v *Cien años de soledad*.

“El abuelo me escuchó tristemente.... -En vista de que nos quedaremos aquí esperando a Miguel, vamos a arreglar un poco esta casa -dijo por último. Así lo hicimos”¹¹⁶

¹¹⁴ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 408.

¹¹⁵ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 433.

¹¹⁶ Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus...*, s. 451.

Shrnutí motivu hlavních ženských hrdinek ve studovaných románech

Hlavní postavy v románu *La casa de los espíritus* prožívají bouřlivé časy v neustále se měnícím Chile. Všichni tři autoři dávají svým hrdinkám odvalu. Autorka Isabel Allendová charakterizuje své ženské postavy pevnou vůlí. Ani jedna z hlavních hrdinek se nenechá zlomit politickou situací, ve které dominují muži. Nívea je považována za rovnoprávnou manželku politika Severa, která bojuje za ženská práva, aby ženy v její zemi mohly volit. Postava Clary se sice provdá, ale jedná se svým mužem přímo, nebo s ním nemluví vůbec, protože jí ublížil. Nakonec svého manžela Estebana opustí a je to právě Esteban, který se za ní vrátí. Jejich dcera Blanca se naopak svého otce Estebana vždycky bála, ale našla sílu se vzepřít. Opustila nevhodného manžela a byla se svou láskou Pedrem, kterého si odmítala vzít. I Pedro se Blance podvolí, dál jí nežádá o ruku a vezme ji s sebou do exilu do Kanady, kde žijí jako kdyby byli manželé. Jejich dcerka Alba prožije nesnesitelný psychický teror, ale ani ona se nenechá zlomit mužskou pýchou a nadřazeností. Postavy, které Allendová vytvořila, mají silné ženské charaktery. Jejich vnitřní boj o místo v životě nemá lehké začátky, ale často šťastnější konce než postavy Gabriela G. Márqueze v *Cien años de soledad*, kde hlavní hrdinky bohužel neprožívají své nalezené štěstí dlouho. Zatímco Márquez jen naznačuje mentální poruchu u své postavy Krásné Remedios, Allendová ve svém díle otevírá důležitá témata jako je znásilnění Alby strážníkem Garcíou nebo homosexualita Féruly. V obou případech jsou oba dva náměty popisovány explicitně. Čtenář ihned pochopí Garcíovy činy vykonané na Albě nebo jak se Férula naprosto oddala své homosexuální lásce ke Claře tak, že s ní spala v posteli. Isabel Allendová se určitě více inspirovala Gabrielem G. Márquezem, který pokračoval v duchu Nathaniela Hawthorna. Nathaniel Hawthorne pokračoval v důležitém poslání, kde i hlavní hrdinky mají sílu slova a stejnou důležitost jako mužští hrdinové. Jeho ženské hrdinky například otevírají a úspěšně vedou obchod, Gabriel García Márquez v jeho záměru úspěšně pokračoval. Ženské postavy řídí auta a věnují se módě, a nakonec je to Isabel Allende, která kruh uzavírá. Dává prostor ženám, které se nebojí postavit se svým mužským protějškům jako postava Clary či Féruly a nenechají se zlomit mužskou dominancí, což představuje chování Alby.

7. Závěrečné shrnutí

Při analýze tří vybraných románů jsme se věnovali prvkům, které se v jejich stěžejních dílech opakují. Jde o prvek duchů, domu a žen. Při rozboru textů, kdy jsme se na uvedené prvky hlavně soustředili, jsme zaznamenali několik významných rozdílů. V prvním případě jsme pozorovali, jak se hlavní hrdinové vypořádávají s duchy, kletbami a čaroději. Poté naší pozornosti neunikla motivace ke stavbě domu, situace, ve které jsou domy postaveny a v neposlední řadě i očekávání, která jsou s touto stavbou spojována. U posledního motivu jsme byli svědky toho, jak si autoři poradili s tím, že jsou hlavní postavy ženy.

Fenomén duchů se ve sledovaných dílech zajímavým způsobem proměňuje. U autora Hawthorna je spíše popisována činnost čarodějů. Mají přímo magickou moc a jsou schopni vyskytovat se jako duchové po smrti v domě po několik generací. Když si čaroděj něco zlomyslně usmyslí, je schopen člověka zdepat až k smrti (viz. osud Alice). Zdá se, že obyvatelé Domu se sedmi štíty jsou se zásahy duchů smíření a připadá jim asi jako většině obyvatel Nové Anglie v 16. a 17. století, že do jejich života patří a jsou součástí rodiny.

V Márquezově románu se duchové také objevují. I zde jsou ve spojení s konkrétním domem a jeho obyvatel. Lidé mluví s dušemi zemřelých, žena náhle zmizí ve větru, což je zřejmě dílo ducha. Jde o tradiční “vysvětlování” jevů, které nechápeme, nerozumíme jim a životní zkušenosti v tomto případě nepomáhají, např. náhlé úmrtí mladé ženy Remedios, odchod z domova bez důvodu Josého Arcadia, záměrná izolace od zbytku rodiny Josého Arcadia Buendíi a jeho rozhovory s duchy. U tohoto autora je ještě navíc popsán význam pověr, které se stávají vodítko pro určité jednání, v tomto případě se jedná o význam křestního jména, které předurčuje osud člověka.

U Allendové jsou duchové také zmiňováni, ale spíše jako jakási libůstka či podivinství Clary a jejích přítelkyň, které za ní do domu pravidelně přicházejí. I ony mluví s dušemi zemřelých, ale jejich zážitky a sdělení nejsou v širší rodině brány příliš vážně. Ani o naplnění prokletí vyhnané Féruily se autorka dál nezmiňuje. V poslední generaci se vnímání duchů zcela ztrácí. Duchové se u všech románů vyskytují v různých poměrech.

Sledujeme-li motiv domu, je jeho rozrůzněnost ve studovaných textech podobná. V případě *The house of the seven gables* je plukovník Pyncheon velmi zámožný, i když finance získal nečestným způsobem. Dům je okázalý, má demonstrovat postavení rodiny a sloužit dalším generacím. Tato očekávání se nenaplní, i když dochází k jakémusi smíření obou rodin (rodina čaroděje a rodina plukovníka), upřímná láska Phoebe a Holgrava může leccos napravit. Všichni se ale raději stěhují jinam. Dům zůstává opuštěný a je zcela ponechán svému osudu.

Stavba domu v knize *Cien años de soledad* představuje pro rodinu zakotvení a jistotu. Dům je sice skromný, ale pohodlný. Jedná se o takový pevný bod pro rodinu, která doted' neustále putovala. Nejde o demonstraci bohatství - to ani rodina Buendía sama nemá, ale o určité hodnoty, které pro členy rodiny představují podmínky pro dobrou existenci, například soulad v rodině, vzájemná podpora, pocit příslušnosti.

Dům v knize *La casa de los espíritus* představuje také postavení a bohatství hlavního hrdiny Estebana. Ale zdroj peněz je jiný než u plukovníka Pyncheona, Esteban peníze doslova vydřel několikaletým úsilím na statku *Tři Marie*, který zdědil ve špatném stavu. Dům si svým způsobem zasloužil. Teprve za této situace postaví pro svou rodinu "rohový" dům. I v tomto příběhu se osud domu v souvislosti s jeho obyvateli mění. Po úpadku Estebana a rozpadu rodiny dům velmi zchátrá. V době jeho zdánlivého zániku se do něj vrací Esteban s vnučkou Albou. Ta je odhodlána v domě čekat na revolucionáře Miguela. Doufá, že se jednoho dne vrátí a dům časem ožije novou generací jeho obyvatel. V tomto románu je toto panství jako jediné, které "přežije" okolnosti a zůstává nadále obydlený a nezničený.

Zobrazení ženy - hrdinky, její role v rodině a historie žen žijících v domě se věnuje hlavně G. G. Márquez. Úrsula drží rodinu pohromadě, snaží se vychovávat potomky a stará se o finance a zemědělství. V jejích stopách jde její dcera Amaranta, která odmítá vdávání a žije s tím, že možná způsobila úmrtí v rodině. Adoptivní dcera Rebeca je naopak chytrá, ale celý život se potýká s možnou psychickou nemocí. Další ženy z rodu Buendía se snaží o své vlastní přežití v izolované vesnici, plní si sny, nebo naopak se stávají oběťmi vlastních rozhodnutí. Ať už jde o Meme, Krásnou Remedios nebo Amarantu Úrsulu. Bohužel se ani jedna z ženských postav nedočká dobrého konce.

Hawthorne zachycuje hlavně osudy dvou žen - v domě zestárlé a okolnostmi zdrcené Hepzibah, která se soustřeďuje pouze na čekání na milovaného bratra Clifforda. Novou generaci představuje Phoebe, která s nadšením opouští starý dům a očekává lepší život. Představa, jak dům zajistit, jí zcela chybí a působí naivně.

Ani jednu z těchto žen nemůžeme označit jako hrdinky, i když se se svým životem podle možností vypořádávají statečně. Nemají postavení ani finance, ale mají jedna druhou.

Allendová nejvíce z našich sledovaných autorů zachycuje osudy svých ženských postav v kontextu širších společenských proměn. I v tomto případě jde především o tři generace - Clara, Blanca a Alba, které žijí v rohovém domě. Žádná z nich nepůsobí dominantně, svůj osud prožívají spíše osamoceně. Svým chováním se nejvíce liší Alba, která se výrazně angažuje v politickém dění, i když to pro ní má bolestné následky. Svým způsobem je zapojená i do feministického hnutí, které má už zcela jinou podobu než popisuje například Márquez. Projev feminismu u jeho mladých žen se uskutečňoval především jako touha po módě a jízdě v autě.

Mezi americkým autorem Hawthornem a dvěma dalšími analyzovanými díly Márqueze a Allendové je časové rozpětí sta let. Různým způsobem se to projevuje v literárním stylu a také popisem okolností jednotlivých životních příběhů hlavních hrdinů. Snad nejvýrazněji je to v knize Allendové. Autory naopak spojují podobné náměty a vliv literárního stylu označovaného jako magický realismus.

Popsaní autoři ilustrují tzv. “boom”, znamená to, že se zejména v Latinské Americe (i Severní) objevují spisovatelé mimořádných literárních kvalit. Dokázali zaujmout svými originálními tématy i osobitým způsobem zpracování. Zájem o jejich knihy dokládají četné překlady a s tím spojené pronikání na evropský kontinent.

8. Resumen

El tema principal de mi tesis de grado fue averiguar en qué medida 3 temas principales estaban presentes en las novelas del siglo XX *Cien años de soledad* de Gabriel G. Márquez y *La casa de los espíritus* de Isabel Allende. Esas dos novelas del “boom” latinoamericano son inspiradas en la obra del autor estadounidense Nathaniel Hawthorne del siglo XIX y su obra *The house of the seven gables*.

Los temas principales son **los fantasmas, la casa y los personajes femeninos**. Analizando todas las obras, llegamos a la conclusión de que todos tres asuntos ocurren en diferente medida en cada obra y cada tema tiene un peso de importancia diferente.

“**Los fantasmas**” son más como parte de la familia Pyncheon de Nathaniel Hawthorne, pero algunos en la casa temen su presencia debido a una maldición del pasado. Los fantasmas viven aquí, pero se supone que persiguen a los habitantes de la casa, y es por ellos que la casa tiene una atmósfera sombría. Gabriel G. Márquez y sus fantasmas también forman parte de la familia Buendía. Los miembros hablan con los muertos, también está indicado que algunas decisiones están influenciadas por el poder espiritual. Los fantasmas en el mundo de Isabel Allende solo aparecen en la vida del personaje Clara. Ella es la única que los ve, pasa tiempo con ellos y se enriquece con conocimientos de otro mundo. El significado de los fantasmas se pierde por completo después de la muerte de Clara.

“**La casa**” para Nathaniel Hawthorne es más un símbolo de orgullo y riqueza, una demostración de cuánto importa el estatus en la sociedad. Los personajes que viven en la casa pomposa la odian porque es demasiado oscuro y tiene una historia sangrienta. La casa es finalmente abandonada. Por el contrario, la casa para Gabriel G. Márquez significa un punto fijo para una familia que quiere pertenecer a algún lugar después de largas andanzas. Aquí, los niños son criados con cuidado y amor, pero la idea de un lugar perfecto se desmorona y la casa es destruida. Isabel Allende tiene una idea similar sobre la casa familiar perfecta. Su casa o granja también está destinada a ser un lugar para la familia y las generaciones futuras, pero a diferencia de Hawthorne o Márquez,

su mansión no está destruida ni abandonada. Es quitada de la familia por un tiempo por motivos políticos, pero los dos personajes principales regresan a su casa.

“Los personajes femeninos principales” son quizás el elemento más importante de las tres obras. Anteriormente, podría no haber sido muy común en América y Europa que un autor masculino tuviera una protagonista femenina en su obra. Todo esto comenzó a cambiar principalmente en el siglo XIX, cuando surgieron autores que creaban personajes femeninos fuertes y sus historias, que todavía conocemos hoy. Nathaniel Hawthorne y sus dos personajes principales, Hepzibah y Phoebe, no tienen posición, son pobres y ya no cuentan con que un hombre los cuide. Ambas mujeres viven con lo que la vida les ha dado, tratan de ser fuerte en una comunidad de hombres que todavía se sienten invencibles sobre ellos. En el transcurso de la historia, Hepzibah comienza a creer en sí misma y Phoebe deja de ser una niña ingenua, estos son rasgos de carácter muy fuertes para una mujer en la sociedad del siglo XIX. Por el contrario, las mujeres del pueblo de Macondo creado por Gabriel G. Márquez no necesitan un lugar en la sociedad, el dinero tampoco es particularmente importante, en fin viven en una sociedad un poco más primitiva que evita los nuevos inventos y los nuevos tiempos. La historia de Márquez presenta una gran cantidad de protagonistas femeninas que comparten el mismo nombre o uno similar, y sus destinos se reflejan en consecuencia.... sin embargo, los valores de las heroínas principales no son los mismos que los del personaje de Hawthorne, Hepzibah o Phoebe, como vivir en una sociedad dominada por hombres, pero manteniendo a la familia pase lo que pase y cuando la cabeza de familia es una mujer, no pasa nada porque ella tiene el mismo poder que un hombre. Las mujeres de la novela de Isabel Allende no necesitan ni quieren vivir en una sociedad mejor. Ni siquiera muestran un carácter dominante, tratan de ser buenas esposas e hijas porque la sociedad lo exige y lo espera. La única mujer que "resiste" la supremacía masculina es Alba, quien también muestra ambiciones políticas.

9. Bibliografie

Allende, Isabel. (1990). *Dům duchů*, přeložila Hana Posseltová-Ledererová. První vydání.

Allende, Isabel. (2022), *La casa de los espíritus*. Debolsillo. La edición séptima.

Britannica, The Editors of Encyclopaedia. (2022.) "American Renaissance". Encyclopedia Britannica.

Cabello Pino, Manuel. (2013). Casas, fantasmas, vientos, culpas... relaciones intertextuales entre *The House Of The Seven Gables* de Hawthorne y *Cien Años de Soledad* de García Márquez. *Lingüística y literatura*, ISSN: 0120-5587, no. 64, s. 135-161.

"Franz Roh." *Wikipedia*, Wikimedia Foundation, en.wikipedia.org/wiki/Franz_Roh.

García Márquez, Gabriel. (2007). *Cien Años De Soledad*. [Madrid] : [México, D.F.] : Alfaguara : Real Academia Española ; Asociación de Academias de la Lengua Española. La edición quinta.

García Márquez, Gabriel. (2006). *Sto roků samoty*, přeložil Vladimír Medek. Sedmé vydání. Praha: Euromedia Group.

García, Márquez, Gabriel. (2002). *Vivir Para Contarla*. Debolsillo., s. 330.

Hart, Stephen. (1982) "Magical realism in Gabriel García Márquez's Cien años de soledad". INTI: Revista de Literatura Hispánica, no. 16/17, s. 37–52.

Hawthorne, N. (1983). *La casa de los siete tejados*. Edición de Catalina Montes. Madrid: Cátedra.

Hawthorne, Nathaniel. (2009). *La casa de los siete tejados*. Debolsillo.

Maurya, Vibha. (1983) “Gabriel García Márquez”. *Social Scientist*, vol. 11, no. 1, str. 53–58.

Oviedo, José Miguel. (2012). *Historia De La Literatura Hispanoamericana*. Alianza Editorial.

Shaw, L. Donald (2008) “*Nueva narrativa hispanoamericana. Boom. Posboom. Posmodernismo.*” Cátedra. Madrid, novena edición,. s. 260.

“The 18th Century.” *Encyclopædia Britannica*, Encyclopædia Britannica, inc., www.britannica.com/art/English-literature/The-18th-century.

Vásquez Cantillo, Andrés. (2018). Una mirada a la identidad latinoamericana a través del mito y la historia en Cien años de soledad, *Revista Uicolombo Adelante – Ahead*, ISSN: 2215-7999 - Vol. 7, s. 64-73.